Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliserings-projekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

EFTER TOPOGRAFISK NUMMER
REGISTRERINGSORDNING 1024

VÆRN AF SMUKKE DANSKE HUSE
AF BYGNINGSKULTUREL VÆRDI

VÆRN
9
1976

NYBORG

BOVENSE SOGN
AVNSLEV SOGN
NYBORG LANDSOGN
VINDINGE SOGN

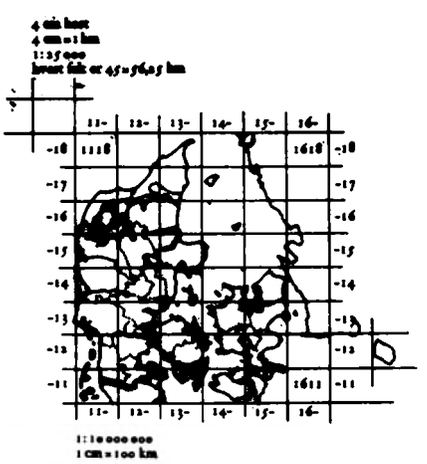

Smukke bygninger nedrives eller forringes i udseende alt for ofte af manglende kendskab til deres kulturelle værdi og til hvorledes istandsættelse eller nødvendig ændring kan afpasses til forholdene idag. Som led i værnet af disse bygninger vil en registrering gavne, fordi myndighederne derved kan tage hensyn til husene hvor byggesager, planlægning og vejanlæg kan påvirke vilkårene, og ejerne som ikke er klar derover vil blive opmærksom på den betydning deres hus har i sit ydre og i bygningskulturel værdi og måske derved blive tilskyndet til at bevare det. Disse bygninger er smukke, fordi de er skabt af en byggetradition med måske århundreders erfaring. De er ikke arkitekturens storværker men kan være mesterværker udført i fremragende håndværk. Med naturlig form, konstruktion og rigtig anvendelse af egnede materialer bliver resultatet disse smukke huse som vi føler er danske, passer sammen, hører til i det danske landskab og kan smykke naturen. De skal ikke værnes og bevares fordi de er gamle men fordi de er smukke, har bygningskulturel værdi, og de værnes bedst ved at de kan bruges og indgå i dagliglivet, ikke som musæums- men som brugsgenstande der forener den skønhed det gode håndværk har givet dem, med anvendelse og indretning som hører til idag. Vor tids huse kunne og burde være ligeså smukke som de ældre men trods vore håndværkeres store faglige dygtighed nås det næsten aldrig mere fordi traditionen er brudt af nye konstruktioner og materialer i en stadig skiften, håndværkerne må nu navigere som på et oprørt hav af alverdens nyheder men uden det ror til at støtte kursen som traditionen tidligere var. Der kan med nye materialer og nye byggemåder ligesåvel skabes huse der er smukke i sig selv eller i et landskab, og det bliver også gjort men det meste er famlende forsøg, de gode er få. Der skabes næppe mere en sådan tradition at de fleste kan følge den. Så meget mere grund er der til at glæde sig over de mange smukke huse vi har fået i arv, de kan være i fare, og deres afløsere er ofte grimme, derfor:

VÆRN DE SMUKKE HUSE

Før byggetraditionen blev brudt for ca. 100 år siden, var alle huse på landet smukke – nu er alle nye huse grimme. Før kom der kun lidt nyt til, nu kommer stadig nyt til og uden grundig prøvning. Før blev husene skabt af erfarne bygmestre og håndværkere, der aflagde svende- og mesterprøve og kunne desuden støtte sig til en fast tradition som nu mangler, og i stedet leverer typehusfirmaer mængder af huse uden tilpasning til stedet. Før var samlede bebyggelser landsbyer hvor fællesskab og krav om brugbarhed skabte forstandige helheder. Nu er store områder blevet til kager af typehusudstykninger uden andet hensyn end salg og fortjeneste. Landet er rigt på kyst, og her kan så af og til en bevoksning eller lignende blive fredet, men intet sted er kysternes bebyggelser med enlige huse eller samlede fiskerbyer værnet. Et grelt eksempel er Blåvands skæbne. Det var et pragtfuldt område af hav, klit, og hede og spredt beliggende gårde og huse, lave og tætbyggede, tilpasset de barske vilkår. Her har et „naturfredningsudvalg" for snart mange år siden bestemt at stedet skal være feriehusområde, og dermed blev landskabet ødelagt – de brede gårde har fået sprælske sommerhuse tæt om sig og er blevet ubrugelige efter deres formål, og de beskedne, smukke huse for landarbejdere og fiskere sælges til glæde for velhavere, der har råd til at forringe dem ved ombygninger og „bondehus"udstyr. Nu synes det helt umuligt at bedre udseendet af nye huse på landet. Vort århundrede begyndte bravt derpå. Dengang var stationsbyer unge og bestod af en spraglet bebyggelse, særlig gerne med tårne og blikspir. Det blev søgt modvirket i 1909 af Århus udstillingens „stationsby", skabt af tidens bedste arkitekter, men forsøget var dødsdømt, fordi det ikke kunne få efterfølgere på landet som hensigten var. For her bestemte alene håndværkerne og de havde jo tabt den tradition, som udstillingsbyen søgte at finde igen. Derefter kom „tegnehjælp", eller „bedre byggeskik", så „bygmester" skoler – altsammen god og betydelig indsats, der nok mange steder har gjort gavn og skabt et stort antal, men i landet som helhed et fåtal pæne huse – og nu er alle disse bestræbelser ophørt. Det var forgæves. Den der vil bygge på landet henvender sig nu som før til den nærmeste håndværker, men før havde de traditionens trygge vejledning og grundige uddannelse, nu kræves ikke uddannelse, og traditionens faste støtte savnes. Det er svært at finde udveje under disse vilkår. Udvejen må være et krav om ikke at forurene vore omgivelsers udseende. Alle er opmærksomme på natursvineri og naturforurening, men den grimme bebyggelse er langt sværere at fjerne end det natursvinene efterlader. Når vilkårene for et byggeris udseende er så triste, er det særlig vigtigt at passe på vor store og gode arv fra fortiden – den kan blive af overordentlig værdi i fremtiden. Det viser sig at der i gennemsnit er 50 huse af kvalitet i sogne der er registrerede, og da der er c. 2.000 sogne i landet bliver det til c. 100.000 huse, som nu ikke kan værnes. Vi har c. 2.700 fredede huse som derved er under rimelig kontrol – de 100.000 er det ikke, og det er navnlig dem der smykker vore omgivelser. Hvis de registreres, og det kan jo gøres uden rådighedsindskrænkning for ejeren, kunne deres vilkår følges som ved de fredede huse og sagkyndige kunne bistå med råd. Derved ville meget nås. De fleste vil være glade for råd – og måske rette sig derefter. Forringelser og nedrivninger skyldes snarere ukendskab til mulighederne end uvilje.

G

N Y B O R G

BYGNINGSKULTURELLE VÆRDIER AF BEBYGGELSE OG BYGNINGER

I BYEN MED LANDSOGN OG BOVENSE AVNSLEV OG VINDINGE SOGNE

1970 · 1975

Bøjdenvej 53
Vindinge lbnr. 19.
G. 75

FORORD

Registreringen har søgt at få alt af kvalitet med men noget kan være overset og andet så forringet eller forfaldent at et skøn har afgjort om det bør medtages på grund af god herkomst og måske mulig redning ved kyndig behandling. ¶ Fortid og historie er ikke medtaget da det drejer sig om hvad der nu står og dets værdi for fremtiden, og herved navnlig konstruktion, materialer og udformning af helhed og enkeltheder. Udgivelsen er bekostet af Nyborg Kommune, Ny Carlsbergfondet, Nyborg Sparekasse, Sparekassen Fyn, Den Danske Landmandsbank, Andelsbanken, Arbejdernes Landsbank og FONDEN FOR BYGNINGS- OG LANDSKABSKULTUR. ¶ Registreringen er navnlig udført 1971–75 og næsten alle fotografier er taget af arkitekt Frants Mortensen som har gjort arbejdet vederlagsfrit og derved er den største bidragyder. Arbejdet er udført i samarbejde med arkitekt K. Gottlob der også har tilrettelagt udgivelsen. Endvidere har urmager Faxøe givet stor, vederlagsfri hjælp. Mange oplysninger stammer fra litteraturen om Nyborg og særlig har musæumsdirektør dr. phil. H. Hemmingsen bidraget med oplysninger om fæstningsværkerne.

INDHOLD

Forord, indhold	Side 2
Kvalitetsgrupper, forkortelser	Side 3
De bygningskulturelle værdier i Nyborg kommune	Side 4
Slot og fæstning	Side 12
Landskabskort	Side 14
Kirketorvet, kirkebakke og rådhustorv	Side 15
Bybilleder	Side 16
Registrering af huse i byen	Side 20
Landbilleder	Side 36
Registrering af huse i landsognene	Side 42
Sorger, mistede huse	Side 60
Bykort 1:2000 med registrerede huse	Vedhæftet
Landkort 1:20000 nordlige del med registrerede huse	Vedhæftet
Landkort 1:20000 sydlige del med registrerede huse	Vedhæftet

Kortene reproduceret med tilladelse A 353/70 af Geodætisk Institut.

BYGGEÅR

I få tilfælde findes byggeåret og er da anført men næsten altid er der senere ændringer der følger hver sin tids former. Af byggemåde, vinduers og døres form kan alder og byggeperiode skønnes. Ældst er middelalderens og renæssancens

store røde mursten men i det jævne byggeri som her navnlig behandles er bindingsværk almindeligst. Det havde før 1800 ofte gennemstukne bjælker (s. 10). Fra 1800 brugtes mest fuld mur, først kalket, efterhånden, fra c. 1850 pudset, ofte med gesimser og pilastre. Senere kom røde maskinformede sten, solidt murede men i triste former, efter 1900 meget blandet udformning indtil beton og glas tog magten. Vinduerne har skiftet form efter glasstørrelse, før 1700 mange små ruder i blysprosser, derefter større med 2 ruder i rammebredden, efter 1800 kun 1 rude i bredden men med tværsprosser som faldt bort før 1900 – og nu kan ethvert glasformat klares. Af dørformer er revledøren ældst, så fyldingsdøre, c. 1700 med 1 eller 2 lige store, før 1800 ofte 2, den øverste størst, c. 1800 mange lige store fyldinger, senere skiftende formater (s. 5, 7 og 8) omkring 1900 „dannebrogsdøren" delt som flaget – og nu pladedøre som ikke før kunne fremstilles. Navne hæftes på perioderne, den vigtigste er i årtierne før og efter 1800 klassicisme og empire der er en guldaldertid også i byggeri hvor det jævne byggeri fremgik af lang tradition så husene altid blev smukke, ofte mesterværker –

KVALITETSGRUPPER

Da forringelser navnlig skæmmer, er kvaliteten ved C husenes udseende, bortset fra øjeblikkelig tilstand, søgt angivet i undergrupper, der dog kun kan være et vejledende skøn. Fjernes forringelserne, kan husets gruppe ændres, et kartotek tænkes indført for at følge de bedste huse.

A	hus fredet i klasse A	Gruppe A
B	hus fredet i klasse B	Gruppe B
C	hus, bevaringsværdigt, måske i miljø. kan deles i undergrupper:	Gruppe C
Ca*	særlig værdifuldt	Gruppe Ca*
Ca	bevaring væsentlig	Gruppe Ca
Cb	bevaringsværdigt	Gruppe Cb
Cc	nogen værdi, miljø	Gruppe Cc
(Cc)	ringe, mulig at bedre	Gruppe (Cc)

Ved nyere huse kan der stå et N foran, svarende til signaturforklaringen på de vedhæftede kort.

FORKORTELSER

G = K. Gottlob. H = F. Harrebek. M = F. Mortensen. S.N. = Sparekassen for Nyborg og Omegn 1847–1947.

NB = forringelse ønskelig at ændre.

Det var et held for Nyborg, da næsten alle byens huse brændte i 1797, at det skete i vor arkitekturs guldalderperiode som så kunne forme de nye huse. Og desuden et held at byen netop på den tid havde en hel del velhavende borgere så mange huse blev godt byggede og anselige. Nyborg fik herved relativt flere bygninger fra klassicisme og empire end nogen anden dansk by. Huse fra den tid har ofte den særlig fint formede „konsolgesims" og i Nyborg kom der så mange af dem at de er blevet kaldt „Nyborggesimsen". Flere steder både i byen og i omegnen er den endog kommet op at balancere på en bindingsværksfacade hvor den normalt ikke hører til. Det er fordi de fleste huse efter branden blev opført af murværk men bindingsværk var billigst og derfor stadig anvendt navnlig på underordnede steder, men af og til blev det brugt også i hovedfacader og der overkalket for at det skulle ligne mur. I et sådant tilfælde er det galt at fremhæve bindingsværket med en farve. Men fristelsen er sommetider for stor og netop Fyn har særlig mange dejlige huse hvor bindingsværket må være beregnet på at

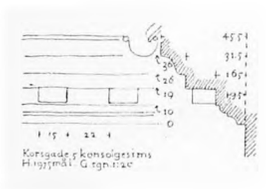

GULDALDERHUSE

ses. ¶ Denne bys guldalderhuse er en enestående arv. Men desværre er den ilde behandlet og da bilerne kom til sprængte de sig vej gennem bymidten så meget gik tabt. Nu har tiden besindet sig, med bilvej udenom byen. Det er bittert at tænke på at nedrivning kunne være undgået bl. a. af det anselige hus, bygget år 1800, „Postholdergården" som før jernbane og dampfærge, i mange år kunne tage sig af forkomne rejsende efter den tit slemme bælteoverfart. Huset blev unødig fældet så sent som i 1939 af bilismen og manglende planlægning. Og gennem lange tider er gaderne hærget af butiksmontører uden forudsætning for at vide hvad de gør. Hensynsløst er pæne facader dækket med skilte eller brutalt lemlæstede for at få store butiksruder. Det har ført til at mange huse endnu foroven har den pæne empiredragt men forneden er iklædningen butiksmontørers spraglede påfund der er som brogede underbukser. Før var det svært at skride ind men kommunen kan og bør nu gøre det ved at tinglyse områder som det er gjort i mange byer. Derved kan der kræves hensyn til omgivelserne så det bliver en fordel at have butik i et område hvor udseendet er ordentligt og skånes for

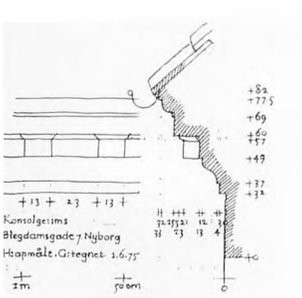

BYMIDTEN

det skæmmende. ¶ Den gamle by indenfor voldgraven er blevet bykerne for hele Nyborg der nu går langt udenfor den gamle by. Efter branden blev husene mest

bygget i 2 etager og navnlig boliger. Der var kun få butikker men stadig kom flere til så det normale blev butik i stuen og bolig foroven. Nu tillader biler at boligerne foretrækkes udenfor den gamle by så huset over butikerne efterhånden bliver lager og kontorer. Men i krav om butiksruder er der en væsentlig ændring ved at de nye supermarkeder er uafhængige af store vareudstillinger mod gaderne, nu gælder det at lokke kunderne indenfor og friste dem der, så kan en god facade skånes. ¶ Registreringen tilstræber at angive den kvalitet huset nu har i udseende men når forringelserne er omfattende må kvaliteten anføres lavere end huset fortjener, derfor er også søgt angivet de forringelser der er ønskelige at ændre. Blandt de bedste guldalderhuse er Nørregade 1 „Rasmus Møllers gård", fredet i klasse A, fornylig vel istandsat, kun er gårdpartiet ødelagt ved at være beskåret af en stor ny forretningsbygning. Korsgade 4 og Kongegade 12, begge fredet i klasse B, har samme arkitektoniske kvalitet som Nørregade 1 men er forringede. Store butiksruder har i Korsgade 4 gjort et brutalt indgreb ved det ene hjørne. Kongegade 12 har hele sin stueetage forringet men det er relativt let at ændre og forslag dertil er lavet. Et af byens smukkeste huse er Kongegade 1, fredet i klasse B, nu med empiretidens rene og klare udformning af et vist over 100 år ældre hus og siden med skiftende brug, kaserne, skole – det er dejligt at et hus kan gå ud af alt det som et af byens smukkeste. Så mange gode huse er der og så ilde er mange af dem behandlet at det er endeløst at opremse. Men så meget godt er der endnu som helhed at en kyndig behandling kan give de dejlige huse deres rette udseende igen. ¶ Det gamle Nyborg er vist nogenlunde selvgroet men trængt af krav om også at være fæstning. Det blev kun til få gader som dannede et naturligt omtrent retvinklet gadenet men dog med små afvigelser fra det rette som gør udseendet levende. Der var kun 2 adgange, landporten mod nord og havneporten mod syd ved færgemolen. Herfra ind ad Adelgade, stop ved kirken og Postholdergården, til venstre ad Kongegade, enten ligeud til Slotsgade og slottet eller tværs på ad Korsgade til rådhuset, og derfra nord ud gennem landporten til det øvrige Fyn. Efter at voldene blev delvis sløjfede er der kommet flere adgange, men den gamle bydel er endnu klart afgrænset fordi voldgraven stadig findes. Som bykerne for Nyborgs fremtid er den gamle

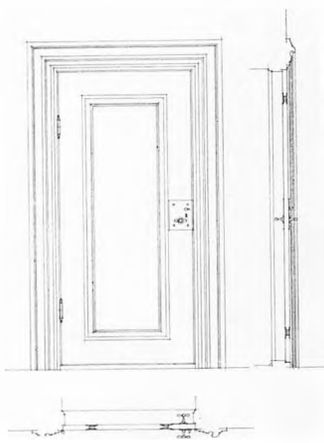

Korsbrødregade 4 indvendig dør med oprindelig lås, mål 1:50 M 1975

by velegnet, her kan butiker, administration, handel, kirke og kultur være. Og parkeringspladser som idag er betingelsen for butiker har mange muligheder i

GRØN RING

og ved voldgaderne i en krans udenom kernen med kun få skridt dertil. ¶ Endnu kan den gamle bys helhed erkendes og det vil være af værdi for overblik og udseende at markere den klart ved i tilslutning til de bevarede volde at plante træer hvor det er muligt i de ret åbne partier langs voldgaderne og så vidt muligt i den gamle voldlinie. Derved kan der skabes som en vold af træer til at afløse de dele af volden som er væk. Træerne kan desuden ved P.pladserne langs voldgaderne hjælpe til at angive pladserne og bedre deres udseende. ¶ Partiet om kirken, se side 15, bør formes til en værdig bymidte ved kirken og ad Algade skabe synsmæssig forbindelse til havn og den gamle skibsmole. Nu da biltrafiken kan gå udenom byen kan hele den gamle bydel efter behov få begrænset kørsel og helt eller delvis forbeholdes gående. Herved kan Gl. Torv igen opstå som plads med mulighed for ophold og skærmet for jagende biler. Kirken lå engang på en bakke der nu er brugt til nødtørftsanstalt og en rondar som ophæver bakkeformen. Her bør parkering fjernes og kirkebakken efterhånden genskabes, anlæg og græs bør tage det meste af Skipper- og Kirkegade med. Slemt er det at magasin Kent netop overfor kirken har til huse i en nybygning der er helt i disharmoni med stedet. Det kunne mildnes ved træer eller ved delvis at omgive

BYPARTIER
GAMMEL TORV

RÅDHUSTORVET

huset med en pergola i et par etager og afdækket med tegl. ¶ Rådhustorvet er for tiden erobret af parkering med Chr. IX som P.vagt stående foran bilerne midt for rådhuset som han vist ikke har tilknytning til, statuen stod først modsat rådhuset, foran kommandantboligen som nu er væk. Men med fornøden tæt beplantning bagved og helst på en hævet sokkel kunne Chr. IX sikkert stå godt ved Slotssøen i pladsens nordvesthjørne. Parkering bør væk fra torvemidten, stormagasinet bag rådhuset har brug for parkering men dertil er rigelig plads i og ved N. Voldgade. Nogen P.plads på torvet kunne fås foran det bombastiske hus nr. 4–6 under træer som gerne måtte sløre. Forslag til en ordning er angivet side 15. Selve torvet kunne igen få torvehandel som før, nu måske i tilknytning

SLOTSMØLLEN

til stormagasinet bag rådhuset. ¶ Slotsmøllens gamle hovedhus nr. 10, er et af torvets bedste huse men har ved sin side som afløser af den egentlige møllerbyg-

ning fået en kedelig, skæmmende malet lagerbygning hvorunder synligt i gården bagved, stadig men nu ubrugt, løber den rislende møllestrøm der er afløb fra slotssøen hvortil vandet kommer langvejs fra Hjulby og fjernere egne. Ved rådhuset er i torvets hjørne fornylig kommet et bassin med rindende vand, kunstigt skabt medens den naturlige, stadig løbende og levende strøm er skjult og glemt. Når lejlighed kommer bør strømmen igen udnyttes. Det kan gøres på mange måder – måske ved igen at lade strømmen drive en vandmølle, måske med restaurant og bækforeller i strømmen, og der bør være forbindelse langs strømmen mellem torv og Voldgade. ¶ Rådhusets udseende er et problem. Det har, delvis synligt på bagsiden, lidt gammelt murværk fredet i kl. B, resten nyere. Huset brændte grundigt i 1797, derefter genopbygget i ukendt, men formodentlig empireform, som Nørregadefløjen måske kan være en rest af. Siden flere gange ombygget og påbygget og tilsidst tilføjet gotiske gavle. Det ville være let og meget fristende at befri huset for den uægte gotik så facaden kun blev en rolig vinduesinddeling af samme enkelhed som den slotsfacade der vender mod rådhuset. Fra rådhusets sydindgang ved Nørregadehjørnet kunne fortsættes lige til Knudstårnet, efter gamle kort (se side 12) var der netop bro over vandet i denne linie. ¶ Den nye Borg som gav byen navn blev bygget på en holm inderst i fjorden. Ved Vindinge må en banke, Gammelborg, være stedet hvor den gamle borg lå. Det nu stående men meget ændrede Knudstårn ved slottet er den ældste del af den „nye“ borg fra c. 1180. I 1300 årene blev byen til på andre holme nær borgen og blev først omgivet af et beskedent palisadeværk, senere af volde og grave som Christian II, Christian IV og svenskerne under besættelsen 1657–59 har anlagt, hver i sin tids form. Efter 1660 blev fremsat en storslået plan for en befæstning, som delvis skabtes og hvoraf Dronningens og Kronprinsens bastioner endnu står. Der kom porte, udenværker og voldgrave med vand fra Ladegårdsåen. Derved sikredes drikkevand til byen og vand til Slotsmøllen. Anlægget var nogenlunde færdigt i løbet af 100 år. Som fæstning var den da forlængst forældet men blev dog først nedlagt i 1869. Staten solgte arealet til kommunen, som i 1872 begyndte sløjfningen, og i stedet opførtes private og offentlige bygninger men de var bedrøvelige og karakterløse i modsætning til byens øvrige

RÅDHUSET

FÆSTNINGEN

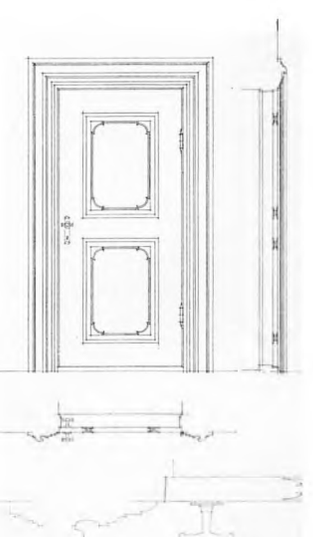

Korsbrødregade 4 indvendig dør, mål 1:50 og 1:10 M 1975

velformede empirehuse efter branden i 1797. Voldgravene forsvandt heldigvis ikke men der kom en del nye broer. Strandporten blev sløjfet 1855, men salg af Landportens portfløje blev forhindret af et lille flertal i byrådet, og der kom nu modstand mod videre sløjfning så de største bastioner, Kronprinsens og Dronningens blev stående. Det er betydelige rester og kun Fredericia og København har tilsvarende. Det bevarede voldparti er fredet men stadig mærkes hvor det nedrevne var, navnlig fordi så meget af voldgraven endnu findes. Isoleret står „Jomfrutårnet" uden sammenhæng med voldanlægget. Det burde vises tydeligere at det var led i en hindring af overgang på en nødvendig spærredæmning til at regulere vandet i voldgraven. ¶ Slotsbygningens historie er klarlagt ved mange undersøgelser, særlig da den nuværende store genopbygning skete ved arkitekt Mogens Clemmensen c. 1920. Da var hovedhuset efterhånden blevet en primitiv men sluttet og robust form. „Restaureringen" tilstræbte at give indtryk af udseendet i slottets velmagtsdage og er gjort godt, men da meget lidt af den ydre form er oprindelig må der på væsentlige steder være tvivl om udseendet. Slot og omgivelser er fra mange tider. – Knudstårnet – ringmuren – slottet – voldene – de ældre byhuse – det nyere bibliotek – har hver sin tids form og rart at se at det nyeste, biblioteket er helt sig selv fra nutiden og fordringsløst tilpasset omgivelserne. ¶ Hverken slot eller kirke trænger til det værn som er denne registrerings formål, men kirken må nævnes af anden grund. Den er en betydelig bygning ofte ændret, men med byens anseligste rum. Den bruges til at minde om værdier for ånd og sjæl men i sit indre fortæller den også om den rette måde at værne værdier fra fortiden. Se hvordan det her er gjort af den bedste arkitekt vi har dertil, Marinus Andersen. Her er et gotisk rum kommet til sin ret. Alteret er kun en kalket kraftig murblok, gjort værdigt tung ved afdækning med en svær, finsleben stenplade og foran, ligeså let og selvfølgeligt som forbavsende godt tilpasset, en alterskranke af små fine støbejernsballustre fra klunketiden. På korets piller er opsat en arv fra fortiden, en stille vagt af egetræsfigurer, ikke i stor højde men tæt på. Formen bliver levende mod den lyse mur og sikkert står de på en næsten usynlig smedejernssokkel. Casper Finckes gitter er opsat så smedejernstrylleriet bliver til en fest. Lysekroner med vældige barokformer gavner i korpartiets høje

SLOTTET

KIRKENS LÆRE

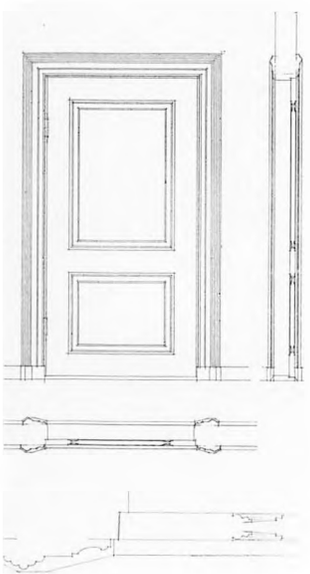

Kongegade 12 indvendig dør, mål 1:50 og 1:10
M 1975

rum. Grimme yngre stolestader er malede så at de næsten bliver pæne – således kan og skal det gøres. Der er håb for byen hvis den behandles som arkitektens tavse prædiken i kirken fortæller. ¶ Nyborg by har forlængst bredt sig uden for voldene og er nu et stort byområde hvortil den gamle by som bymidte er velegnet. Det er en klar helhed og der kan regnes med et stort opland udenom. Foruden den nu ophørte begrænsning som fæstningen gav, har byen været påvirket af at landets hovedtrafik med færge, jernbane og landevej passerer og har medført 2 færgehavne. Havne og bane gennem byen bliver overflødige hvis der kommer en Storebæltsbro og banegården måske flyttes. Det er væsentligt at overveje alt forud. Ændringer vil kunne medføre store fordele for helheden. ¶ Biltrafikken har fået sin gode store bilvej hvis ulemper for byen kun er små. Byområdet får en passende afgrænsning dels ved denne bilvej og dens fortsættelse mod Odense og til den krydser en kommende hovedvej Svendborg–Kerteminde over Vindinge, og denne hovedvej må så sammen med Holckenhavn Fjord blive byens grænse mod vest og syd. Det vil være rimeligt at der kommer en plantning langs bilvejene som støjdæmpning. Bygrænsen bliver derved som en grøn mur hvorindenfor byen får et så stort område at vokse i at der er plads nok for mange år samtidig med at byernes boligvækst hæmmes ved at bilerne giver boligmulighed langt fra byen og måske udenfor kommunen. ¶ Indenfor byområdet har terrainet rig afveksling og endnu er der mange smukke huse fra fortiden i området. Knudshoved er som landskab særlig rigt og værd at både værne og udnytte, navnlig vigtigt når broen bygges og biler og færgehavn kommer væk. Gennem midten af byen med den gamle by i sig er der et stort parti som rigtigt behandlet kan få enestående værdi. Det begynder mod nordvest ved Hjulby med den næsten uberørte ådal, derefter Ladegårdssøpartiet, så bredende sig udenom den gamle by med voldę og grave mod Nyborg Fjord fra Dyrehavevej i vest til forbi færgehavnen i øst. Det hele fra Hjulby til Fjorden kan blive som en grønning gennem byområdet hvor de nye vilkår hvis bæltbroen kommer kan udnyttes så det åbne, grønne og luftige bevares, huse af kvalitet fremhæves, og bebyggelse iøvrigt afpasses til stedet med kun nyt til særlige formål. ¶ I byområdet indenfor afgrænsningen er der endnu landbrug og god plads for byen til at

FREMTIDEN TRAFIK

BYGRÆNSE

GRØNNINGER

HUSE I BYOMRÅDET

vokse i hvis det bliver aktuelt. Bilrusen er ved at overstås så bolig nær arbejdssted kan som før være ønskeligt. Dispositionsplanlægning er begyndt. Ved udformningen må undgås de monotone villaørkner med tilfældige grænser, bestemt af en „udstykning"s vilkårlige form. Alt bør være i havebykarakter med adskilte køreveje og stier og grønne bælter der udnytter terrain og de mange huse af kvalitet til at smykke stedet. Som eksempel på gode huse i byområdet har vi gården Havreløkke i byens nordlige udkant mellem Juelsberg og Skåbohuse. Dens landbrug måtte ophøre og gården har længe stået tom så bygningerne nu har hårde vilkår men de er af egebindingsværk som er holdbart. Et stort nyt boligområde er ved at opstå syd for gården som det derfor vil være naturligt at benytte til fælles formål i forbindelse med sport, møderum, foreningsrum o.s.v. Istandsat og indrettet til sådanne formål vil den smukke gård være til gavn og glæde for stedet i fremtiden. ¶ Udenfor Nyborg by er kommunens landområde en almindelig typisk del af Fyn. Den lange kyst er alt for bebygget men har endnu enkelte dejlige partier hvor skov og vand mødes. Indenfor er landet bakket agerland med landsbyer og 2 store herregårde: den arkitektonisk så helstøbte Juelsberg og den ældre mangfoldige Holckenhavn. Landhusene er typisk fynske, her med en del påvirkninger efter 1800 af det store empirehusbyggeri i Nyborg. Der er nogle få af det særlige fynske lille boelssted – nogle nøjes med at kalde det „sted" – et lille hus med to små fløje på siden mod vejen. De ses vist ikke udenfor Fyn så de føles som særlig typiske skønt der næppe er mange af dem, i Nyborg kommune kun 5 mer eller mindre velholdte. Landhusenes bindingsværk er det for Fyn almindelige med synligt som regel mørkt malet eller tjæret egetømmer. De ældre huse har „gennemstukne" bjælker som det kaldes når bjælkerne med en flad lodret tap går gennem stolperne, udvendig med et par svære trænagler så husets ydervægge spændes solidt sammen og danner et „fag" ofte på 2 alens stolpe afstand. Skulle et hus bygges var det nok at aftale husets antal fag – så gik resten af sig selv i fast tradition. De gennemstukne bjælker synes navnlig brugt i huse før 1800. De murede huse kommer efterhånden til efter 1800. ¶ Nyborg kommunes landområde er en typisk del af Fyn både det bakkede land, megen kyst, bevoksning, bebyggelse og herregårde. Typisk for bebyggelsen er

LANDSOGNENE

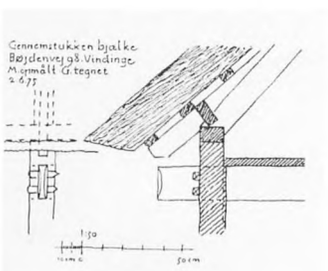

FREMTIDEN

bindingsværket oftest med træet synligt, helst hvert forår skal der kalkes og „stolpes af", bindingsværket gnistrer i disse huse i den fremragende traditionelle byggemåde. Næppe mange steder i verden er på et så stort område som Fyn samlet så mange huse af ensartet byggemåde. Det forpligter. Mange værner også med ærbødighed og stolthed arven, men meget forgår af ukyndighed om pasning og uvidenhed om husets skønhed. Det gælder derfor om at ejerne får kendskab til kvaliteten af deres eget hus så kommer villigheden til at passe på næsten altid. Nyborgs landområde har en bebyggelse af landsbyer med og uden kirker, enligtliggende bygninger til landbrug, og i mange senere år ferieboliger og helårshuse for folk med erhverv andetsted. Vel er der mange huse hvis udseende har kvalitet men på landet og i landsbyerne er selv de bedste ofte forringede navnlig med tilbygninger af forskellige materialer så resultatet er broget forvirring. Det er muligt at bøde herpå ved dæmpet maling, måske med slyngplanter o.l. men nemmest gøres det ved passende beplantning i landsbyens udkant, måske med en ringvej eller sti udenom. Bevoksningen kan skjule uroen og få byen til at passe til landskabet. Nyere helårs- og feriehuse optager for meget af Nyborg egnens kyster og er hensynsløst bygget med en tæt række huse langs kysten så de spærrer udsigten mod vandet for alle andre. En bebyggelse i tunger vinkelret på kysten var bedre, med tilkørsel til husene fra en midtvej i tungen og en grønning imellem tungerne med sti mod vandet og de fleste huse med kig over grønningerne mod vandet. Der er fredede strækninger ved Holckenhavn og nordøst for Nyborg men langt det meste af kysten er beslaglagt så kun lidt kan endnu bygges nu, og da kun efter en hensynsfuld plan. På den anden side gælder det da om at give mange mulighed for at få glæde af disse smukke kyster og det kan gøres på den måde at der bliver stier nær vandet hvor alle nu har færdselsret. Men det kan yderligere gøres ved „landskabsveje", mindre veje hvor begrænset bilkørsel og parkering er mulig ½–1 km fra kysten. Det kan være småveje der allerede findes og hist og her suppleres. Vejene og stierne bør også føre til særlig værdifulde landskaber og bebyggelser inde i landet. Næsten alle kirker er en seværdighed, herregårdene og deres parker er det, og de fynske bindingsværkshuse kan i deres traditionelle byggemåde være dejligere end alt andet – – G

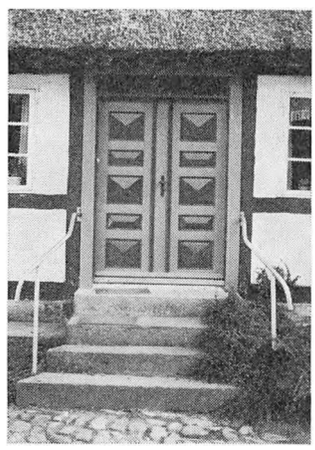

lbnr. V 18. Sulkendrupvej 10 „Maegaard", hoveddør. M 1975

lbnr. V 1 Hjulbyvej 1 „Vindinge Østergaard", hoveddør. M 1975

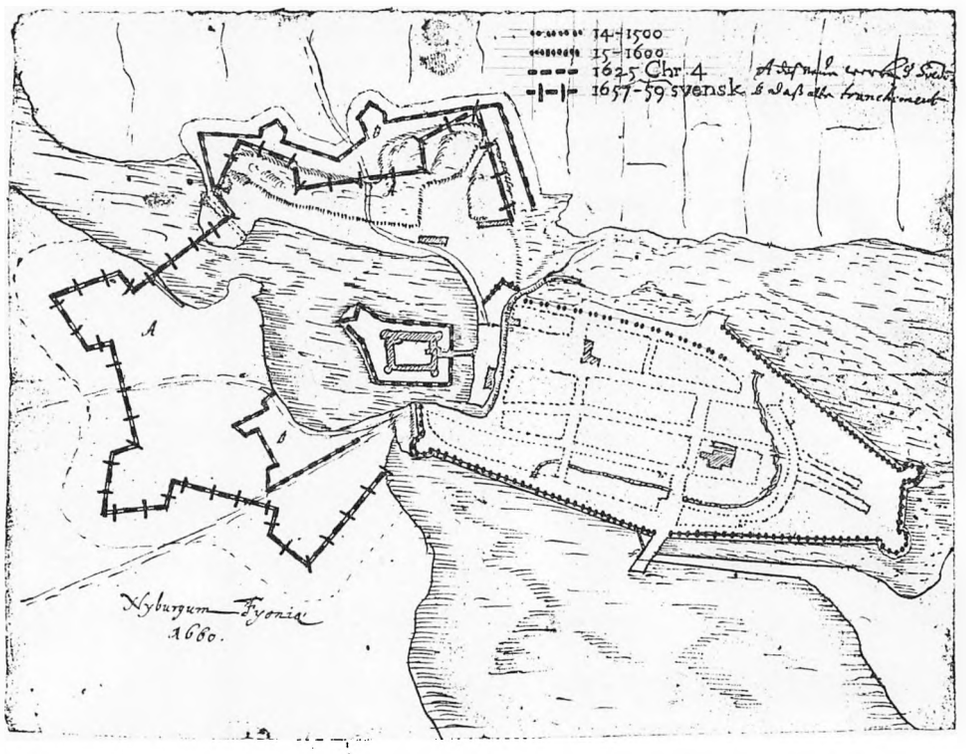

Fæstningsanlæg før 1660.

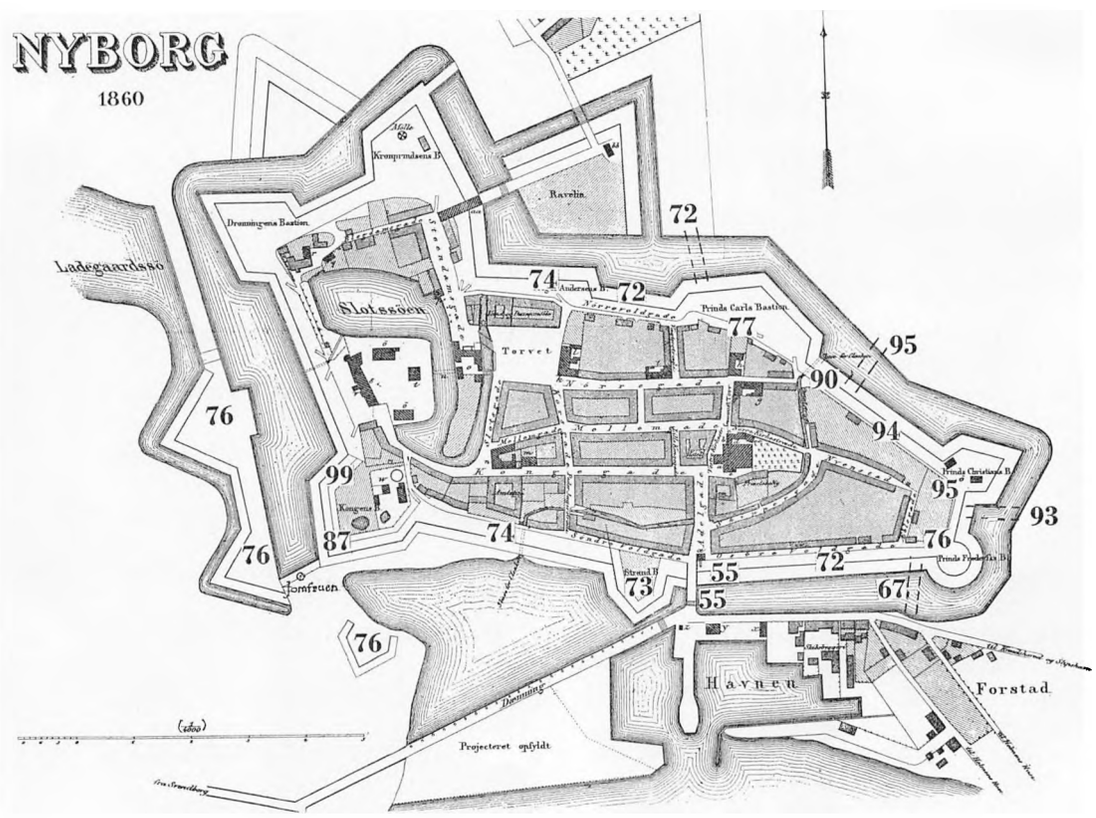

Kort 1860.
Numrene angiver de årstal i 1800 årene, hvor voldpartierne er nedrevne, og hvor nye broer over voldgraven er byggede.

Slottet c. 1910 S.N. S. 180

Slottet c. 1920

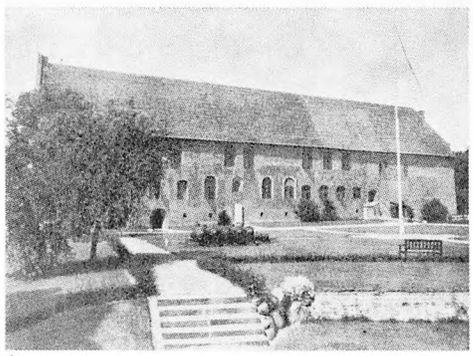

Slottet c. 1920 S.N. S. 181

Nordlig sidebygning ved slottet M 1974

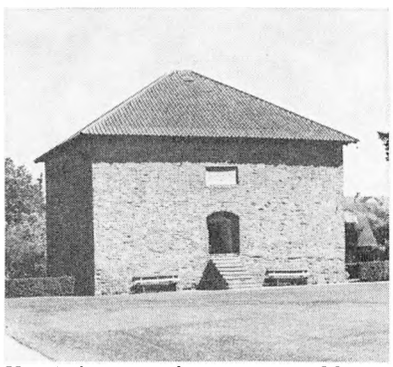

Knudstårnet set fra vest M 1974

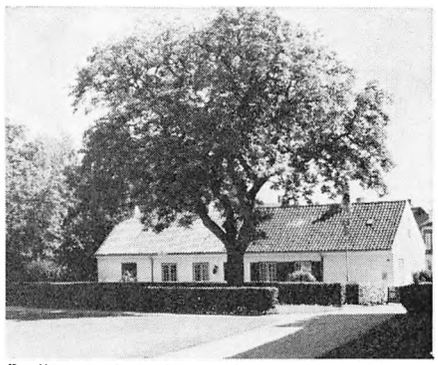

Sydlig sidebygning ved slottet M 1974

Voldgraven mellem Dronningens og Kronprinsens bastioner set mod vest M 1975

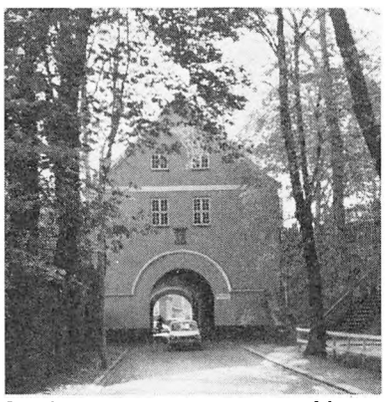

Landporten M 1975

Voldgraven mellem Birkhovedvej og banegård set fra øst M 1975

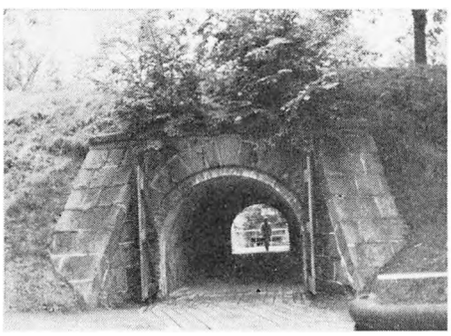

Port gennem volden vest for slottet M 1974

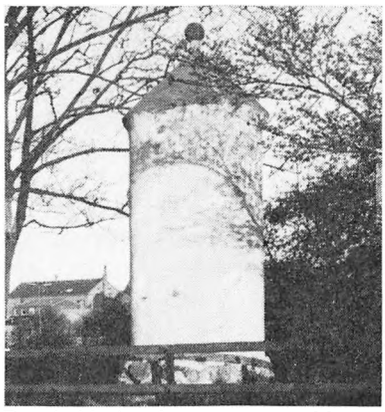

Den hvide jomfru M 1973

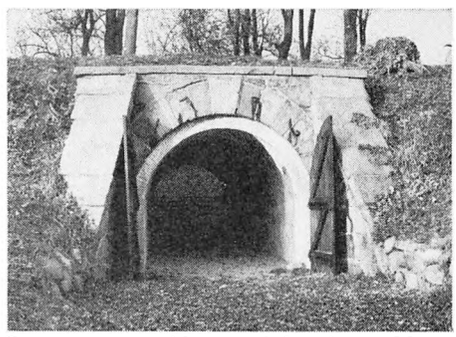

Port gennem volden nord for slottet M 1974

Kortet søger at fremhæve det som bestemmer landskabets udseende. Byerne bør have åben lav bebyggelse, hvori højere huse som altid før, kirker, herregård, mølle m.v. kan tilpasses. Byernes afgrænsning mellem by og land er vigtig så uordnet overgang undgås. Nyborg får en naturlig grænse ved vandet og de store hovedveje med læbælter. Landsbyerne bør afgrænses med bevoksning. De registrerede huse kan få stor værdi for udseendet i hver sit område, og nedlægges et landbrug med en smuk landgård, kan den søges tilpasset og smykke i ny anvendelse. Kystlandskaberne bør navnlig værnes, forlængst er alt for meget skæmmet af bebyggelse så mere vil være uforsvarligt. Men mange bør kunne glæde sig over landskaberne, og det kan gøres ved „landskabsveje" som kortet viser, navnlig ved kysten – veje med beskeden kørsel, afpasset efter vilkårene, måske blot eksisterende småveje der forbindes. Gennem Nyborg byområde må særlig planlægges det store parti med ådalen fra Hjulby til Slotssøen, om den gamle by med volde og grave til havneområdet fra Svendborgvej til og med færgehavnen som en bæltbro måske gør overflødig. Byområdet må undgå døde „villaørkner", gøres overskuelig med „grønninger" og gennemsyn og udnyttende de registrerede huse så de smykker byen.

Adelgade, Gl. Torv, Kirkebakken.

Bilismens overgreb på bymidten kan der nu bødes på, fordi den store bilvej gør gennemkørsel unødig. Men sårene er der, den storartede Postholdergård er væk sammen med gamle bindingsværkshuse på Gl. Torv og i Baggersgade, og arealet øst for kirken er angrebet af P-pladser, en nødtørftsanstalt og en rondar der gør det af med synet af den gamle kirkebakke som stadig findes, favnet af Kirke- og Skippergades buede former. Forslaget søger at skabe en helhed af torv og kirke ved en flise- eller brolægning i felter tilpasset stedet. Herved fremhæves kirken med tårnets store spir set fra nord, og fra torvets midtparti kan føres en bane mod syd med udsigt over havnen. På Gl. Torv er vist et anlæg med bænke, en poppelrække vil være af værdi langs magasin Kent og modsvare den store elm ved kirken. Kirkebakken foreslås genskabt efterhånden, helst med græs som gerne må betrædes og gå længst muligt ud til husene kun med en smal kørebane. Som i andre byer bør der ikke være gennemkørsel af bymidten. Bykernens butikshandel kræver megen P-plads, og det findes tæt udenom i det tidligere voldområde og særlig stort mod syd udenfor Vestervoldgade. Nogen beboelse i bymidten bør sikres, så der ikke er dødt efter lukketid, og nogen men reguleret kørsel, blot ikke gennemkørsel, er også ønskelig.

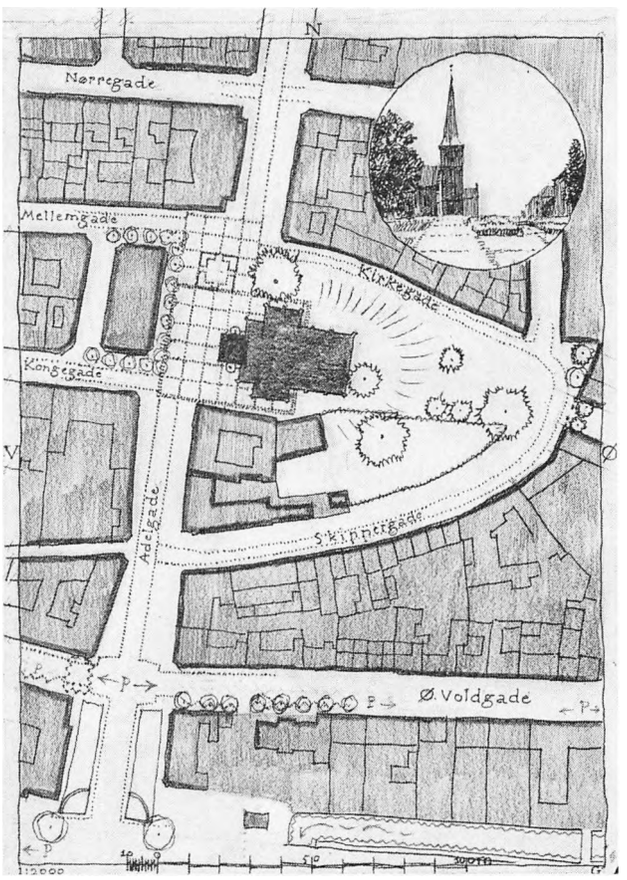

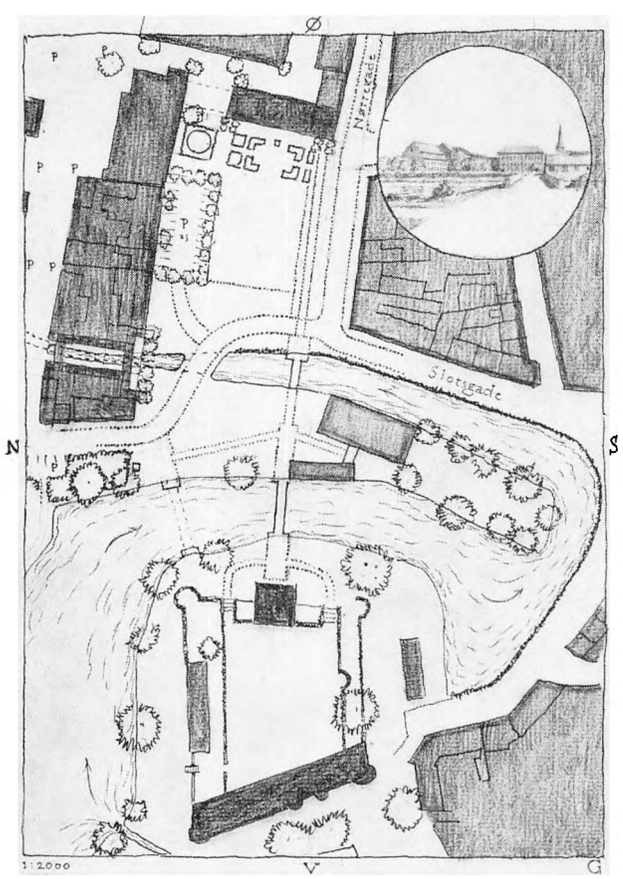

Rådhustorvet.

Torvet er en rummelig velformet plads med rådhuset mod øst, slottet på afstand i vest, en sydside af pæne huse og en nordside med Slotsmøllens smukke hovedbygning, det bombastiske nr. 4–6 og et pænt hjørnehus skæmmet af eternittag og skilte. Nu er torvet erobret til parkering med Chr. IX som P-vagt. Mange byer har renset deres hovedtorv for parkering – her er den nyanlagt, så at få den væk varer noget. Men væk kommer den nok, og her er vist forslag dertil. Engang var der bro til slotspartiet midt for Knudstårnet, det kan stadig gøres, og så kan der komme en forbindelse i lige linie fra tårnet til indgangen ved rådhusets sydhjørne. Rådhuset burde befries for den påsatte nygotik, så facaden får en helhed svarende til slotsfacaden. På nordsiden kan Slotsmøllen fremhæves ved foran nr. 4–8 at plante træer udenom en P-plads til c 25 biler, og det særlig skæmmende mølleri nr. 12–16 bør væk eller helt skjules af træer. Men møllestrømmen burde blive synlig ved gangforbindelse til N. Voldgade langs strømmen. Chr. IX kan få en god plads mod nordvest nær slotssøen, hvor han før har stået. Slotsanlæggets græspartier er ført frem over en del af torvet med „armeret" græs der tåler færdsel. På torvemidten gamle brosten, slebne af slid. Torvet kan blive byens dagligstue egnet til møder, måske lidt torvehandel, frugt og blomster.

13 Slotssøen med Blegdamsgade 14 M 1973

99–104 Slotsgade 1 og 1 A M 1975

97–98 Skippergade 24 og 26 postkort

18 Kongegade 1 M 1975

105 Slotsgade 11–24 M 1975

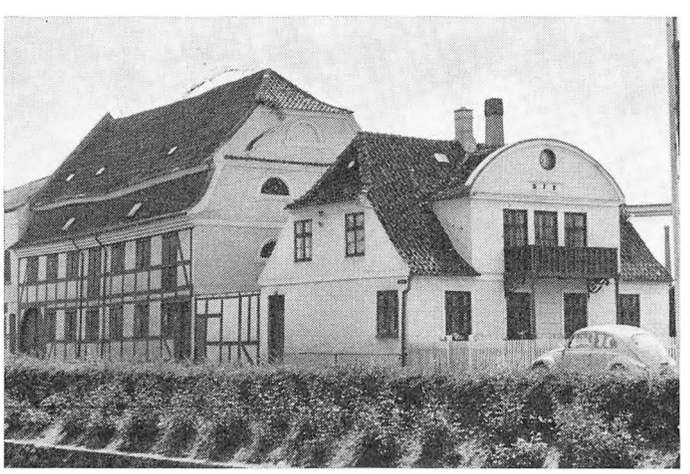

175–174 Havnegade 6–4 M 1971

71 Nørregade 1 M 1974

126–127 Torvet 3, Kalendegården 5 M 1971

194 Istransportstation, Knudshoved M 1975

42 Korsgade 4 B

132 Torvet 10, Slotsmøllen M 1971

Isbådstransport 1929 S.N. S. 213

Lbnr.	Bygning	Gruppe
1	*Adelgade* 1. „Korsbrødregården". Gavlfløj c 1500, med svungne kamme 1614 da sidefløj langs gaden, med tilsvarende gavle blev bygget, Domenicus Badiaz menes at være arkitekt, han antages at have bygget Kørup og flere andre herregårde. 2 etager, bolig, forretning. Rød mur, tegltag. NB forringet ved ændringer, i hovedhusets gavl er søgt genskabt oprindelige vinduer, som de øvrige senempirevinduer ikke passer til. I gadefløjen gør ret nye ændringer af døre og vinduer udseendet uroligt og uroen forøges nu ved at de nyere vinduer er malet lyse, de var mørke før. Og et nyt nabohus har helt uforståeligt fået lov til næsten at dække den anselige gavl. Huset giver ved sin enkle helhedsform sammen med kirken stedet et myndigt præg som bør respekteres og udnyttes til at skabe en værdig bymidte ved at tilpasse det øvrige dertil. M 1971	A
2	– „Præstegården" (Korsbrødregade 4, sammenbygget med Korsbrødregården) 2 etager c 1400, forlænget senere, ændringer 1753, 1911 af arkitekt Colding, 1951 af arkitekt P. Koch. Rød mur, tegltag, indv. barokdøre. M 1971, døropmåling side 5 og 7	A
3	– 2. Hjørnet af Kongegade. 1824. 3 etager, kontorer og boliger. Gråmalet pudsprofileret, forneden kvadret mur, tegltag. NB det er pænt at gavl mod syd har halvvalm og vinduer men vandret bånd i gesimshøjde og farve som facaden ønskelig. M 1971	Ca
4	– 4. „Phønix" 1800–50. 2 etager, restaurant, butik, bolig. Rødmalet pudset mur, tegltag. NB ændringer. M 1971	Cc
4 A	*Adelgade* 6. Baghus c 1800. 1 etage, garage, udhus, langs tidligere kanal. Overkalket bindingsværk, tegltag. NB ændringer. M 1974	Cb
5	*Baggersgade* 2. Hjørnet af Kirkegade 1. 2 etager, 3 fags facadegavl c 1800. Boliger, butikker. Gråmalet pudset mur, konsolgesims, tegltag. NB butik ønskelig at tilpasse bedre. M 1971	Ca
6	– 4. 2 etager. 1850–90. Boliger, butiker. Pudsprofileret mur, tegltag. NB butikker og skilte tilpasning. M 1971	Cc
7	*Blegdamsgade* 7. 2 etager. c 1800. Boliger. Rødt bindingsværk, gulkalkede tavl. Konsolgesims, 1 fag fuld mur. NB formodentlig har bindingsværket oprindelig været overkalket for at huset kunne ligne murede huse. M 1974, H. Konsolgesimsopmåling s. 4	B
8	– 9. 2 etager. 1850–1900. Boliger. Berappet, gulkalket mur, tegltag. NB kvist, dør. M 1971	Cb
9	– 9 A. 2 etager 1850–1900. Boliger. Berappet, gulkalket mur, tegltag. NB tagsydside eternit, dør. M 1971	Cb
10	– 2. „Carlsminde" bryggeri, bygningsgruppe. Den østligste: 2 etager 1850–1900. Kontorbygning. Grågul mur med kvaderpilastre og formstensgesims, tegltag. NB Facaden velformet, men trist – vinduer og port foreslås malet sortgrøn. Skæmmende skilt på gavl burde afvalmes. De øvrige bygninger uheldige ved voldanlægget. M 1971	Cb

Lbnr.	Bygning	Gruppe
11	*Blegdamsgade* 10. 1 etage, 3 fags facadegavl 1850–1900. Bolig. Gulmalet, pudset mur, tegltag. NB vinduer, kvist. M 1971	Cc
12	– 12. 2 etager. c 1850. Bolig. Hvidgrå kalket mur, stueetage kvaderfuget, 1. sal berappet, tegltag. NB dør, port. M 1971	Cb
13	– 14. 2 etager, 2 fags facadegavl c 1800. Boliger. Lys gulmalet, pudset mur, tegltag. Facadens uregelmæssighed gør den livlig. M 1971, se s. 16	B
14	*Kirkegade* 7. 2 etager. c 1800. Bolig, kontor. Hvidkalket, pudset mur, tegltag. NB blomsterkassen. M 1971	Ca
15	– 11. „Kisbys Hus". 2 etager. 1730. Bolig. Sort bindingsværk, tavl rød mur, tegltag. M 1971	Ca
16	– 13. 2 etager. c 1800. Bolig. Gulkalket pudset mur. Eternittag. NB tag, kvist, vinduer, dør. M 1971	Cc
17	– 15. 2 etager, 2 fags facadegavl. c 1800. Bolig. Lys gråmalet, pudset mur. Tegltag. NB facadegavlen formodentlig senere, for høj. M 1971	Cc
18	*Kongegade* 1. Vistnok bygget til skole og senere kaserne, nu boliger. 2 etager. Ældre hus ombygget c 1800. Gulkalket mur, pudsede kvaderpilastre, konsolgesims, tegltag. M 1974, 1975 se s. 17	B
19	– 3. 2 etager. c 1800. Bolig. Gråmalet, i stuen kvaderpudset mur, tegltag. NB vinduer, dør, ændringer. M 1971	Cc
20	– 7. 2 etager c 1800. Kontorer, butik. Gråmalet pudset mur, tegltag, pæn tagsammenskæring med hjørnehus, Korsgade 4. NB stueetagen formentlig ændret. M 1971	Cc
21	– 11. 2 etager. 1850–1900. Butik, bolig, lysmalet pudset mur, tegltag. NB ombygget stueetage, kvist. M 1974	Cc
22	– 17. 3 etager. 1850–1900. Butik, boliger. Stue butiksdækket, etager lys malet pudset mur, tegltag. NB butik, kvist. M 1974	Cc
23	– 19. 3 etager. c 1850. Butik, boliger. Stue, butiksdækket, etager lys malet pudset mur, tegltag. NB butik. M 1974	Cc
24	– 21. 2 etager. 1850–1900. Butik og bolig. Pudsprofileret mur, stue ændret af butik, tegltag. NB butik. M 1974	Cc
25	– 27. 2 etager. c 1850. Butik, bolig. Gulmalet pudset mur, tegltag. NB butik. M 1974	Cb
26	– 31. 3 etager 1850–1900. Butik, boliger. Lys grønmalet puds, tegltag. NB butik. Vinduer savner sprosser. M 1974	Cc
27	– 33. Hjørnet af L. Kongegade. 2 etager c 1800–50. Butik, bolig. Rødmalet pudset mur, stueetage ændret, konsolgesims. NB butiker, kvist. Det opr. empirebånd ønskeligt hvor der nu er uheldige skilte. M 1971	Cb
28	– 2. 2 etager. 1899 ombygget ældre hus. Mejerikontorer. Gulmalet pudset feltdelt mur, facadegavl med pilastre, skifertag. NB butiksvinduer. M 1971	Cc

Lbnr.	Bygning	Gruppe
29	*Kongegade* 6. 2 etager. 1860. Butik og bolig. Lys gråmalet pudset mur, i stuen vandrette kvaderfuger, tegltag. NB butik, kvist. M 1971	Cc
30	– 8. Hjørnet af Korsgade. 2 etager. 1860–90. Butiker, boliger. Pudsprofileret kvaderdelt mur. Oprindelige vel tilpassede butiksvinduer, tegltag. NB skilte. M 1971	Cb
31	– 10. Hjørnet af Korsgade. 2 etager. c 1850. Gråblå malet, pudsprofileret mur, tegltag. NB butiker og skiltning. M 1974	Cb
32	– 12. 2½ etager. c 1800. Butiker og bolig. Hvid- og gulkalket pudset mur, buet facadegavl med pilastre og konsolgesims. Stueetagen ændret og dækket af skiltning. Tegltag, oprindelige kviste med buet tegltag. NB meget ønskeligt at tilpasse stueetagen. Oprindelig uden butiker. Med butiker f.ex. som forslag af 1974 af arkitekt F. Mortensen. M 1973 og tilpasningsforslag 1974	B
33	– 14. 2 etager. c 1880. Butik, bolig. Grågrøn malet puds med profileringer, stueetagen dækket af skilte. NB butiksfacade og kvist tilpasses.	Cc
34	– 22. 2 etager. c 1800. Butik og bolig. Lys blåkalket, i stueetagen delvis kvaderfuget mur, konsolgesims, tegltag. NB butiker, kvist. M 1974	Cb
35	– 24. Bolig og kontor, tidligere apotek. 2 etager. c 1800. Lys gulmalet puds, pilastermidtparti, tegltag. Gårdsiden upudset, Stevnskridtsten skænket byen efter branden. NB nogle vinduer, skilt. M 1974. Gårdside 1973.	B
36	*Kongens Bastionsvej.* „Den hvide Jomfru" bygget til spærring af en vold der gik over graven for at regulere vandstanden c 1700. Hvidkalket mur. NB omgivelserne bør vise oprindelig hensigt med beliggenheden. M 1973 s. 13	A
37	*Korsgade* 5, hjørnet af Mellemgade. 2 etager c 1800. Bolig, butik. Stueetage, butiksruder og skilte. 1. sal lys gulmalet mur. Konsolgesims, tegltag. NB 1975 ændret ved ark. Ole Hagen til bank, i stedet for „Schou" som foto viser, men desværre er stuefacaden med kvaderfuger ikke genskabt. Herved var huset igen blevet et af byens bedste. M 1974 se lbnr. 62	Cb
38	– 9, 2 etager. 1824. Bolig, butik, stueetage sortmalet, 1. sal gråmalet pudset mur, tegltag. NB butik.	Cc
40–41	– 2 og 2 A. 3 etager. c 1850. Boliger, butiker. Lys gulmalet pudset mur, tegltag. NB butiker, skilte. M 1974	Cb
42	– 4, fra Mellemgade til Kongegade. 3 etager, 5 fags facadegavl c 1800. Boliger, butikker. Lysmalet pudset mur med rustikpartier, tegltag med godt tagtilstød til Kongegade 7. NB stuen mishandlet af butiker. Kvist mod Kongegade. Tidligere dobbelt fritrappe til hoveddør ønskelig at genskabe. B se s. 19	B
43	– 10, 2 etager. c 1850. Bolig, butik. Gråmalet berappet mur, tegltag. NB butik, skilte. M 1974	Cb
44	– 12. 3 etager c 1890. Boliger, butik. Gråmalet berappet mur, tegltag. NB vinduer, butik, dør. M 1974	Cc

1

1

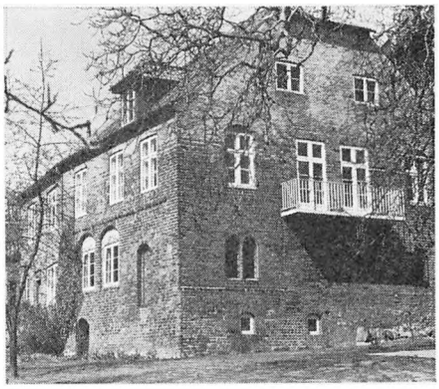

2

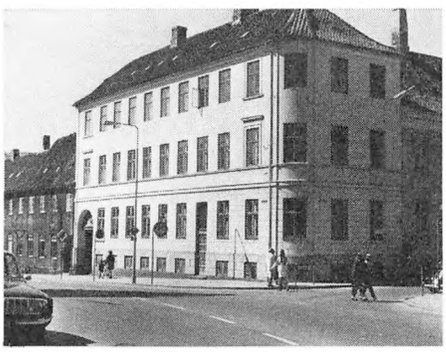

4 3

4A

6 5

7

8 9

10

11

12

14

15 16 17

19

20

Lbnr.	Bygning	Gruppe
45	*Mellemgade* 1 hjørnet af Slotsgade. 1 og 2 etager, c 1850. Bolig. Gulmalet mur, tegltag. NB vinduer, dør.	(Cc)
46	– 3. 2 etager, ½ tagetage, c 1850. Bolig. Pudset gråmalet mur, tegltag. NB dør, facadekvist.	Cc
47	– 5, 7, 9 synes ensartet bygget måske samtidig c 1800 men lidt ændrede. Bolig, butik, lager, garager. Pudset eller berappet hvidt og lysegult kalket dels mur, dels bindingsværk. Port i nr. 5 oprindelig. NB en hel del forringet men muligt at ændre.	Cc
48	– 13. 2 etager. 1860–90. Butik og bolig. 3 fags facadegavl (tilføjet) lys grøn puds, eternittag. NB butik og skilt, ændrede vinduer, tag.	(Cc)
49	– 15. 3 etager. 1850–80. Butik og bolig. Ombygget stueetage. Hvidmalet, pudset mur, tegltag. NB butik, skilte.	Cc
50	–19. 2 etager. 1860–90. Bolig og butik. Pudset mur, eternittag. NB stuefacade, tag.	Cc
51	– 21. 2 etager. 1860–90. Forretning. Beklædt facade. Eternittag (tegltag indtil 1971). NB facade, vinduer, tag.	(Cc)
52	– 23. 2 etager, mansard. 1860–90. Bolig og butik. Stue træbeklædt, 1. sal pudsprofileret mur, tegltag. NB skilte, vinduer, kviste.	(Cc)
53	– 25. Hjørnet af Nygade. 2 etager. 1860–90. Bolig, kontor. Gråmalet pudsprofileret mur, kvadret i stueetagen. NB butik og skilte.	Cc
54	– 27. Hjørnet af Nygade. 2 etager c 1800. Bolig og butik. Rødt bindingsværk, hvide tavl. Konsolgesims, tegltag. NB ændringer, butik, skilte. M 1971	Cb
55	– 29. 2 etager. c 1850. Bolig, kontor. Lysmalet pudset mur, tegltag. Oprindelig dør. NB stuevinduer. M 1971	Cb
56	– 31. 3 etager 1800–50. Bolig og butik. Lys gulmalet mur, tegltag. NB ændringer i stueetage. M 1971	Cb
57	– 33–35. 3 og 2 etager. 1800–50. Oprindelig vistnok kun 2 etager uden muret kvist, symmetrisk med port i midten. Bolig og butiker. Lys blåmalet mur, tegltag. NB ændringer i stue. M 1971	Cb
58	– 37. 2 etager, midte 3 etager. c 1850. Bolig og butik. Lysmalet pudset mur, tegltag. NB ændringer.	(Cc)
59	– 4. 2 etager. 1800–50. Bolig. Gulmalet pudset mur, facadegavlkvist, tegltag. NB kvisten mangler gesims.	(Cc)
60	– 6. 2 etager 1800–50. Bolig og butik. Grågrøn malet pudset mur, tegltag. NB vinduer, døre. M 1971	(Cc)
61	– 8. 2 etager. 1800–50. Bolig og butik. Lys grå pudset mur, kvaderfuger i stuen, tegltag. NB butiksvinduer. M 1971	Cb
62	– 10. Fortsættelse af hjørnehus, Korsgade 5. 2 etager c 1800. Bolig, butik. Lysgulmalet pudset mur, tegltag. NB butik. M 1974	Cb

21

22 23 24

25

26

27

28

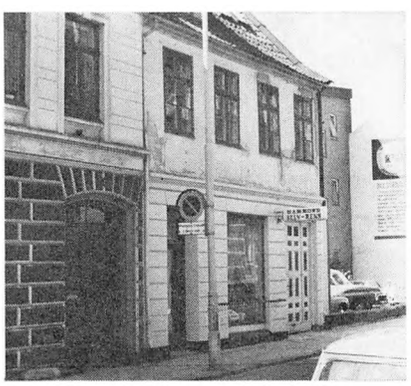

29

30

31

32

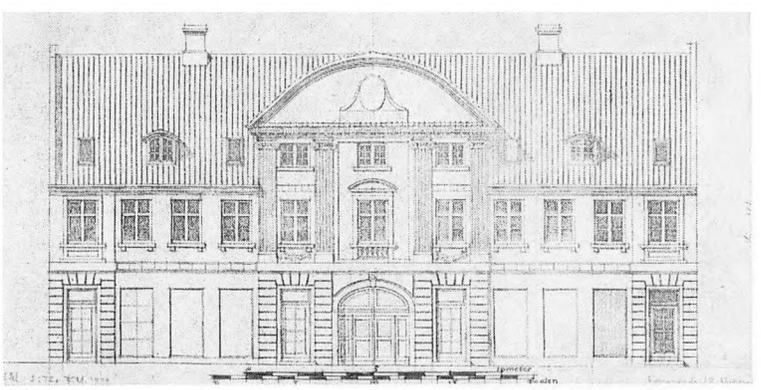

32

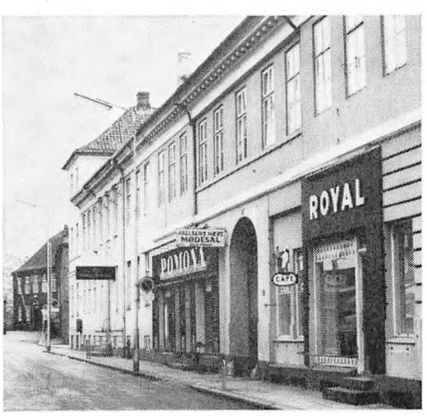

35 34

35

37

Lbnr.	Bygning	Gruppe
63	*Mellemgade* 12. 2 etager. c 1800. Bolig og frisør. Lys gul malet pudset mur, i stuen vandrette kvaderfuger. Oprindelige vinduer på 1. sal og dør i stuen. Tegltag. NB stuevinduer og nyt dørparti. M 1974	Ca
64	– 14. 2 etager c 1800. Bolig og butik. Formentlig pudset bindingsværk, stuen rød, 1. sal gulmalet, eternittag. NB butik og tag. M 1974	Cc
65	– 16. 2 etager. c 1800. Bolig. Mur i stuen, bindingsværk 1. sal, berappet og grå-malet, tegltag. NB vinduessprosser, oprindelige som i nr. 12 ønskelig. Den tilføjede, højtsiddende kvist kan blive. M 1974	Ca
66	– 18. 2 etager 1800–50. Bolig og restaurant. Stueetage mørk kvadermalet mur. 1. sal mørkt bindingsværk og malet mur, tegltag og buede oprindelige kviste. NB stuevinduer. M 1941	Ca
67	– 20. 2 etager c 1850. Bolig og butik. Stueetage træbeklædt, 1. sal grålmalet pudsprofileret mur, tegltag. NB butik, kvist.	Cc
68	– 22. 2 etager 1850–80. Bolig og butik. Stueetage butiksdækket. 1. sal pudsprofileret malet lys og lysgul, tegltag. NB stueetage. M 1971	Cb
69	– 24. Hjørne af Lille Kongegade. 2 etager. 1850–80. Bolig og butik. Stueetage grålmalet kvaderpuds, 1. sal lys grønt malet puds. Pilasterhjørne med buet gavl. Mod Lille Kongegade 1. sal smalle piller (bindingsværk?). Butiker er pænt søgt tilpasset men NB skilte dækker pillerne for meget. M 1974	Cb
70	*Nørregade*. Sidefløj til rådhuset. Måske rest af den klassicistiske arkitektur som rådhuset blev genopført i efter branden 1797. 2 etager, kvaderpuds. M 1974 se s. 18	Ca*
71	– 1. „Rasmus Møllers gård". Høj kælder, 2 etager og 4 fags facadegavl. c 1800. Hvid- og gulkalket mur med pudsprofileringer. Tegltag. NB gården indskrænket af ny bygning. M 1974 se s. 18	A
72	– 5. Forhus til købmandsgård helt til Nørre Voldgade. Mod Nørregade 1850–80, mod Voldgaden c 1800. Gårdfløje mur og bindingsværk. Forhuset 3 etager. Bolig, kontor, butik. Lys grålmalet pudsprofileret mur, tegltag. NB butik. M 1971	Cb Cb
73	– 7. 2 etager. c 1850. Bolig, butik. Pudsprofileret mur, lystmalet. NB skilt, træbeklædning. M 1971	Cc
74	– 13. Hjørnet af Vægtergade. 2 etager. c 1850. Bolig og butik. Lysgrålmalet pudset mur, tegltag. NB butik, skilte. M 1971	Cb
75	– 15. 2 etager c 1800. Bolig, butik. Stueetagen ændret. 1. sal brunt bindingsværk, gulkalkede tavl, tegltag. NB butik, kvist. M 1974	Cb
76	– 17. 2 etager c 1800. Bolig, kontor. Stueetage brun træbeklædning. Brunt bindingsværk, gulkalkede tavl, eternittag. NB stueetage, tag. M 1971	Cb
77	– 19. Hjørnet af Baggersgade. 2 etager c 1850. Bolig, butik. Stueetage mosaikpuds. 1. sal rødmalet pudset mur, tegltag. NB stueetage med butik, ubehandlet gavl.	Cc

Lbnr.	Bygning	
78	*Nørregade* 27. 3 etager c 1850. Butik og lager. Lys gråmalet pudset mur, tegltag. NB stueetage.	Cc
79	– 29. 2 etager. c 1850. Bolig, butik. Lysmalet pudset mur, tegltag. NB butik, vinduessprosser savnes.	Cc
80	– 31. 2 etager. c 1850. Gråmalet, pudsprofileret mur, tegltag. NB ændret stueetage, kvist.	Cc
81	– 33. 2 etager. c 1850. Bolig, butik. Lys gråmalet pudset mur, tegltag. NB butik, vinduer.	(Cc)
82	– 35. 2 etager. c 1850. Bolig, butik. Gråmalet pudset mur, tegltag. NB butik, skilt, dør.	(Cc)
83	– 6. 2 etager 1850–80. Restaurant, butik, bolig. Stuen kvaderpudset, 1. sal pudsprofileringer og rød mur, eternittag. NB butik, skiltning, tag.	Cc
84	– 10. Hjørnet af Nygade. 2 etager. c 1800. Bolig, butiker. Gul malet pudset mur, konsolgesims, oprindelige kviste, tegltag. NB nogen tilpasning af butik men ikke gennemført, skilte. M 1974	Ca
85	– 12. Hjørnet af Nygade. 2 etager 1850–80. Grågrøn pudsprofileret mur, kvaderfugning i stuen. Tegltag. NB butiker og skilte. Nabogavl nr. 14 grov, bør tilpasses. M 1971	Cb
86	– 18. 2 etager. 1800–50. Bolig, butik. Gråmalet pudset mur, konsolgesims. Tegltag. NB stueetage ændret men kan tilpasses da murpiller findes. M 1974	Cb
87	– 20. 2 etager 1850. Bolig, butik. Stue sort skiferbeklædt, 1. sal gråmalet pudset mur, tegltag. NB butik.	Cc
88	*Skippergade* 2. Del af Adelgade 5. 2 etager. c 1850. Bolig. Lys blåmalet pudset mur, tegltag. NB dør.	Cc
89	– 4. 2 etager 1860–90. Boliger. Lys blå malet pudset mur, tegltag. NB døre.	(Cc)
90	– 6. 2 etager 1850–80. Bolig. Grønmalet pudset mur, tegltag.	Cb
91	– 10. 2 etager. 1850–80. Bolig. Lys grønmalet berappet mur, tegltag med kvist.	Cc
92	– 14. 2 etager. 1850–80. Bolig. Lys gulmalet berappet mur, eternittag. NB tag, dør.	Cc
93	– 16. 3 etager. 1860–90. Bolig. Øvre etage formodentlig påbygget. Gråmalet pudset mur, tegltag. M 1974	Cc
94	– 18. 2 etager. 1860–90. Bolig. Lys gulmalet berappet mur, tegltag. NB dør. M 1974	Cc
95	– 20. 2 etager. 2 fags facadegavl. c 1890. Typisk for den glade stukperiode (klunketid) men ret velformet. Rød mur og pudsarkitektur, skifertag. NB for pyntet. M 1974	Cc
96	– 22. 2 etager. c 1850. Bolig. Lys blåmalet berappet mur, tegltag. M 1974	Cb

Lbnr.	Bygning	Gruppe
97	*Skippergade* 24. 1 etage, 2 fags facadegavl 17–1800. Bolig. Brunt bindingsværk, røde tavl, tegltag. NB fornyet. Postkort, se s. 16	Ca
98	– 26. Gårdanlæg. Mod gade 2 etager. 17–1800. Bolig, værksteder. Brunt bindingsværk, gulkalkede tavl, tegltag. NB ændringer. Postkort, se s. 16	B
99	*Slotsgade* 1 og 1 A. Hjørnet af Torvet nr. 9, c 1850, 2 etager, kontor, bolig, gulmalet mur, konsolgesims, tegltag. Mod Torvet er der under 1. sals vinduer et bånd, måske senere, som ikke er mod Slotsgade, men gesimsen er ens begge steder. NB kviste. Vist en fordel om båndet mod torvet kom væk. M 1971, 1975 se s. 16	Cb
100	– 1 B. 2 etager. c 1800. Gulkalket bindingsværk, tegltag. NB dør. M 1974	Cb
101	– 3. 2 etager. c 1850. Bolig, butik. Gråmalet, pudset mur, tegltag. NB vinduer, dør, kvist.	Cc
102	– 5. 2 etager. c 1850. Bolig, café. Grågul, malet, pudset mur, tegltag. NB dør, skilt, vinduer pænt ændrede.	Cb
103	– 7. 2 etager 1860–90. Boliger. Gulgrønmalet rustikpudset mur, tegltag. NB dør.	Cc
104	– 9 hjørnet af Mellemgade. 2 etager, 1860–90. Bolig, butik. Lysmalet pudset, og rød mur med pudsprofilering, tegltag, zingtag på hjørnet. NB butik, dør, vinduer, zinktag.	(Cc)
105	– 11. „Mads Lerches gård" 1601, østfløj 1637, restaureret 1916 af arkitekt Mogens Clemmensen. 2 etager oprindelig borgmesterbolig, nu museum. Sort egebindingsværk, tegltag. NB Restaureringen har gjort udseendet noget stift, særlig ved at taget før havde afvalming og skævheder som var en fordel at bevare. M 1971, 1975 se s. 17	A
106	– 13. 2 etager. 1850–80. Boliger. Gulmalet, pudset mur, tegltag. NB ændringer, vinduer, døre, kviste. M 1971	(Cc)
107	– 15. 2 etager. c 1550, nuværende facade c 1850. Boliger, lys gulmalet, berappet, formentlig skalmure udenpå det gamle bindingsværk. Indvendig mange spor af ældre hus. NB dør, skalmur. M 1971	B
108	– 17–19. 2 etager med længe V. Voldgade 5. Formodentlig ommuret stueetage 1850, og 1. sal c 1700, bindingsværk. Bolig og butik. Stuen grågrøn malet pudset mur, 1. sal brunt bindingsværk, tegltag. NB ændringer. M 1974	Cc
109	– 21. 2 etager. c 1850. Boliger. Grågrøn malet pudset mur, tegltag. NB de 4 brede vinduer.	Cc
110	– 23. 2 etager. c 1850. Bolig, butik. Gulmalet berappet mur, tegltag. NB butik.	Cc
111	– 27. Hjørnet af Gasværksgade. 2 etager, 3 fags facadegavl c 1850. Butik og boliger. Grågrøn malet berappet mur, tegltag og skifer. NB vinduer, butik, kvist.	Cc
112	– 29. 1 etage. 1860–90. Bolig. Grågrøn, berappet mur, skifertag. NB vinduer, dør.	Cc
113	– 31. 1 etage. c 1850. Bolig. Lys grønmalet mur, tegltag. NB vinduer. M 1971	Cb
114	– 33. 2 etager. c 1850. Boliger. Lys gulmalet berappet mur, tegltag. NB dør, kvist, tagvindue. M 1971	Cb

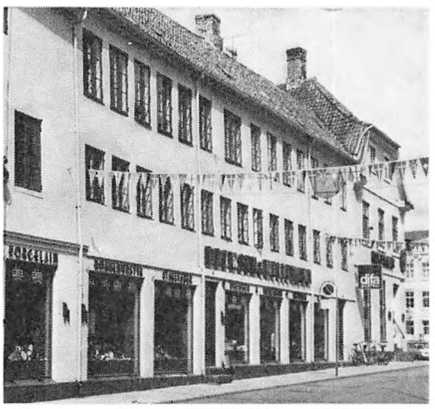

41 40

44 43

54

55 56

57

61 60

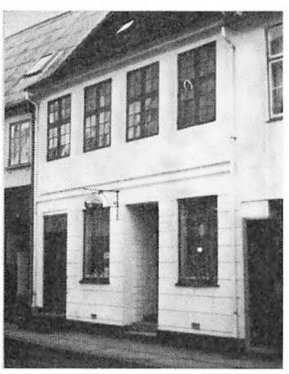

63

64 63 62

67 66 65

66

68

69

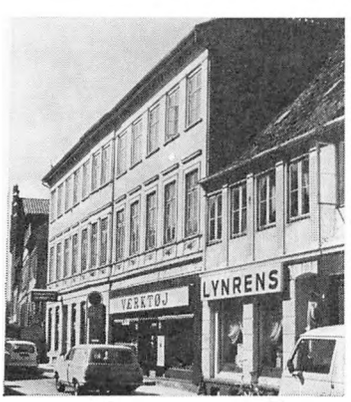

72 73

74

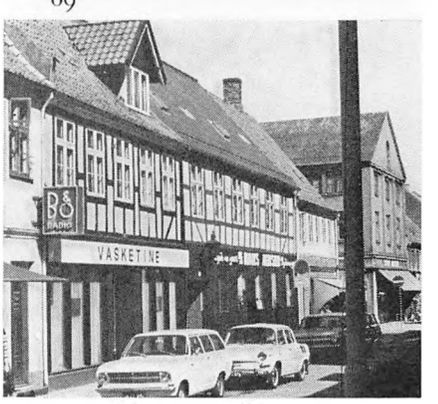

75 76

Lbnr.	Bygning	Gruppe
115	*Slotsgade* 33 A. 2 etager 1860–90. Boliger, lager. Gul mur, tegltag. NB dør, vinduer, sprosser. M 1971	Cc
116	*Stendamsgade* 3. 2 etager, 4 midtfag 3 etager, c 1850. Boliger, butik. Lysgrøn malet pudset mur. Siden mod Slotssøen sort bindingsværk, hvidkalkede tavl, tegltag, eternit på højt parti. NB ændringer. M 1971	Cb
117	– 5 og 5 A. Mod gaden 2 etager, 5 fag 3 etager, mod slotssøen 2 sidefløje. 1860–80. Rød mur, tegl- og eternittag. NB døre, „rosenborgstil", tom, synlig nordgavl, tag. M 1971	Cb
118	– 2. Hjørnet ved Torvet. 2 etager. c 1850. Café, bolig. Lys gulmalet pudset mur, i stuen kvaderdelt, lille konsolgesims, tegltag. NB omlagt tag med skarpt hjørne, ændring til gammel form, ønskelig, skilte, maling, vinduer, døre. M 1971	Cb
119	– 4. 2 etager. c 1850. Boliger. Gulmalet pudset mur, lille konsolgesims, tegltag. NB døre. M 1971	Cb
120	– 6. Hjørnet af Nørrevoldgade. 2 etager. c 1850. Boliger. Lys gulmalet pudsprofileret mur, i stuen kvaderdelt, tegltag. NB butik, dør. M 1971	Cb
121	– 8. 2 etager. 1860–90. Bolig. Rødmalet, pudset mur, tegltag. NB dør, sprosser savnes i stuevinduer.	Cc
122	– 10. 2 etager. 1860–90. Grågul mur, tegltag. NB vinduer, port, kvist.	(Cc)
123	– „Landporten" c 1660, (sammen med voldene). Overbygning til eksercerhus c 1820, gymnastikhus 1914. Hvidkalket mur, tegltag. M 1973, M 1971, overbygning.	A
124	Porte gennem vestvold 1784 og nordvold 1796. Den vestlige med trægulv over kanal. Granitkvadre og murede hvælvinger. Adgang fra Blegdamsgade 10 og fra gadens fortsættelse i sti langs vestvold. M 1974, se side 13	A
125	*Torvet Rådhuset* 1585–86 murrest på bagsiden. Brændt 1797. Opbygget 1803 i 2 etager, fløjen mod Nørregade måske en del deraf? Ombygget og forhøjet til 3 etager 1862 med nuværende „nygotik" former ved arkitekt V. Tvede i 1899, indvendige ændringer ved arkitekt Harrebæk i 1974. NB ønskeligt at forenkle det ydre ved at fjerne de nygotiske former og gavle, facaden kan derved blive roligere og i nogen grad svare til slottets enkle østside. M 1973	A Ca Nd
126	*Torvet 3.* Hjørnet af Korsgade. „Kalendegården". Det nu synlige hus bygget c 1800. 2 etager. Bolig, butik. Lys gulkalket pudset mur, facadegavl, kvadring og profilering. Tegltag. Pæn ændring af stuevinduer til butik mod torvet. NB sprosser savnes i vinduer. I kælderen – da gadeniveauet er hævet, oprindelig i gadeniveau – „Kalente" rummet med middelalder hvælvinger på midtpille, tidligere brugt til møde og fest for byens bedste, også kongen. Navnet hentyder måske til kalender og mødedag d. 1. i måneden. M 1971, se s. 18	B

84

85

86

94 93

96 95

100

105

106 107

108

113 114 115

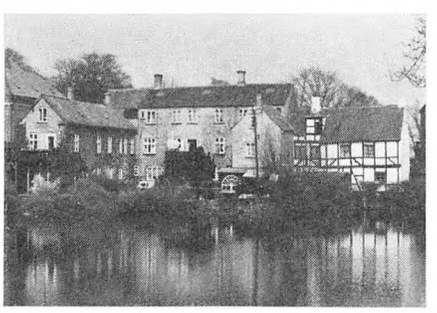

117 116

120 119 118

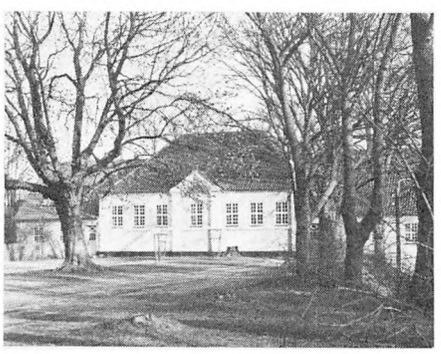

123

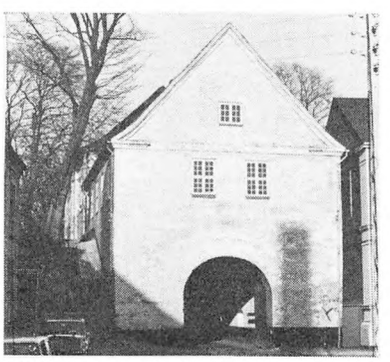

123

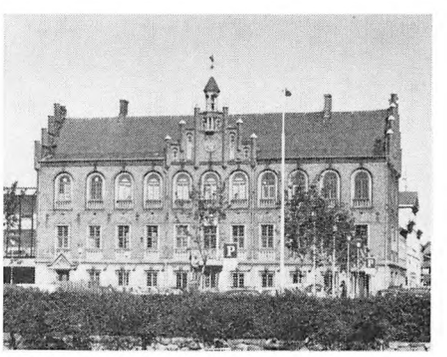

125

Lbnr.	Bygning	Gruppe
127	*Torvet* 5. 2 etager. 1860–90. Bolig, butik. Lysmalet pudsprofileret mur, pilastre i stueetagen, tegltag, pæn kvist. M 1971, se s. 18	Ca
128	– 7. 2 etager. c 1850. Bolig og butik. Rødkalket pudset mur, tegltag, pæne kviste. NB butik, døre. M 1971	Cb
129	– 9. Hjørnet af Slotsgade. 2 etager, c 1850, formodentlig ændring i facaden der er lidt anderledes end mod Slotsgade. Bolig, kontor, gulmalet pudset mur, konsolgesims, tegltag. NB dør. M 1971	Cb
130	– 4–6. 3 etager 1898, ombygning af huse c 1850 til tidligere sparekasse, arkitekt Colding. Kontorer. Gulkalket, pudsprofileret mur, midtparti med pilastre og lav gavl, skifertage. Sparekassen byggede 1856 ved arkitekt Haugsted en bygning som ændredes 1898 ved at et nabohus erhvervedes, til nuværende hus. NB kvist, maling i dæmpede toner tilpasset facadedelingerne ønskelig. M 1971	Cc
131	– 8. 2 etager 1850–90. Boliger. Grågrøn malet, pudsprofileret mur, tegltag. NB kvist, maling tilpasset facaden. M 1971	Cb
132	– 10. 2 etager. c 1800, tidl. møllegård. Bolig, café. Gulkalket berappet mur. Mansardtegltag. NB vestre halvvalm fjernet, bør genbygges. M 1971, se s. 19	Ca*
133	– 12, 14, 16. Huse bygget i sidste halvdel af 1800 årene til nu ophørt mølleri, der har været der siden middelalderen. NB meget grov form, spraglet malet. Kan bedres ved mer dæmpet farve men helst ved en om- eller nybygning som udnytter stedet med den livlige strøm som stadig findes.	Nv
134	*Biblioteket* på den smalle tunge slotssøen danner, bygget 1940, arkitekter Erik Møller og Flemming Lassen. 1 etage rød mur, tegltag. Godt afpasset til stedet.	Na
135	*(Nørre) Voldgade* 2. 2 etager. c 1800. Boliger. Lys gulmalet bindingsværk, tegltag. S.N. s. 192.	Cb
136	– 12. 2 etager. c 1850. Boliger. Lys gulmalet pudset mur, tegltag. M 1973	Cb
137	– 24. Del af købmandsgården Nørregade 5. 3 etager. 1800–50. Lagerbygning. Gråmalet mur, tegltag. Velformet hus, den tilsyneladende symmetri gøres levende af det brede portfag der ikke er nøje i midten. NB vinduessprosser savnes. M 1973	Ca*
138	– 32. Hjørnet af Vægtergade. 2 etager. 1850–90. Boliger, butikker. Lysmalet mur, tegltag. NB butiker og skilte. M 1973	Cc
139	– 34. 2 etager 1850–90. Boliger. Lysmalet mur, tegltag. NB generet af den store brandgavl på nr. 36. M 1973	Cb
140	– 36. Hjørnet af Baggersgade. 3 etager 1860–90. Boliger. Gråhvid pudsprofileret mur, tegltag. NB vinduer. Gavlvalm ønskelig. M 1973	(Cc)
141	*Vester Voldgade* 5. 2 etager. c 1800. Ubenyttet. Tidligere boliger. Stueetage gulkalket mur, 1. sal gulkalket bindingsværk, tegltag. S.N. s. 191	Cb

Lbnr.	Bygning	Gruppe
142	*Vester Voldgade* 7. 2 etager. 1860–90. Boliger. Pudset mur, tegltag. NB port. Måske bygget samtidig med at huset nr. 15 mod Slotsgade, på samme grund, har fået sin facade ændret fra bindingsværk til det nuværende.	(Cc)
143	– 27. Hjørnet af Korsgade. 3 etager 1860–90. Boliger, butik. Pudsprofileret mur, tegltag. NB butiker, tagkvist. M 1971	Cc
144	– 29. 3 etager 1860–90. Boliger, butik. Pudsprofileret mur, tegltag. NB butik, vinduer. M 1971	Cb
145	– 31. 3 etager. c 1850. Boliger. Blågrå malet pudset mur, tegltag. NB vinduer, dør, tagkvist. M 1971	Ca
146	– 33. 2 etager. c 1850. Bolig og butik. Gråmalet, berappet vistnok skalmur på bindingsværk, tegltag. NB stueetage, kvist. M 1971	Cb
147	– 35. 2 etager. c 1850. Boliger. Gråmalet puds på bindingsværk, tegltag. M 1971	Ca
149	– 37. 2 etager. c 1850. Boliger. Gråmalet pudset bindingsværk, tegltag. NB vinduer, kvist. M 1971	Cb
150	– 39. 2 etager. c 1850. Boliger. Gråmalet pudset bindingsværk, tegltag. NB vinduer i stue ændret, tidl. port. M 1971	Cb
151	– 43. 2 etager. c 1850. Bolig, lager. Gråmalet berappet mur, tegltag. NB dør, kvist.	Cc
152	– 45. 2 etager. c 1850. Bolig. Gråmalet pudset mur, tegltag. NB dør.	Cc
153	*(Øster) Voldgade* 49. 3 etager. 1860–90. Boliger. Gul og gråmalet berappet mur, skifertag. Konsolgesims mage til 51. NB kviste, stuevinduer bør have sprosser.	Cc
154	– 51. 3 etager. 1860–90. Boliger, butik. Stueetage kvaderpudset, etager gråmalet pudset mur, konsolgesims som på 49.	(Cc)
155	– 53. 2 etager. c 1850. Boliger. Gulmalet berappet mur, tegltag. NB døre.	(Cc)
156	– 55. 2 etager. c 1850. Boliger. Gråmalet, pudset mur, tegltag. NB dør. M 1971	Cb
157	– 57. 2 etager. c 1850. Boliger. Gulmalet pudset mur, tegltag. NB dør, stuevinduer bør have sprosser. M 1971	Cc
158	– 59, 61. 2 etager. c 1850. Boliger. Gråmalet, pudset mur, eternittag. NB dør, vinduer, kvist. M 1971	(Cc)
159	– 63. 2 etager. c 1850. Bolig, kontor. Gråmalet, pudset mur, stue træbeklædt, tegltag. NB dør, vinduer, træbeklædning. M 1971	(Cc)
160	– 65. 2 etager. c 1850. Bolig, butik. Blåmalet, pudset mur, tegltag. NB butik, dør. M 1971	Cc
161	– 67. 2 etager. c 1850, ændret c 1920 med 3 fags facadegavl. Gråpudset mur, tegltag. NB døre. M 1974	Cb
162	– 69. 2 etager. 1860–90. Bolig, butik. Gråblå malet mur, tegltag. NB butik.	Cc
163	– 71. 3 etager. 1860–90. Boliger. Blåmalet, berappet mur, skifertag. NB dør. M 1974	Cb

Lbnr.	Bygning	Gruppe
164	*(Øster) Voldgade* 73. 2 etager. c 1850. Boliger. Gråmalet, pudset mur, eternittag. NB dør, tag.	(Cc)
165	– 75. 2 etager. 1860–90. Bolig. Gulmalet pudset mur, eternittag. NB dør, tag.	Cc
166	– 77. 2 etager. 1860–90. Bolig. Stueetage. Lysmalet pudset mur, 1. sal rød mur. Skifertag. NB dør, vinduer, tag.	(Cc)
167	– 79. 3 etager. 1860–90. Boliger. Stueetage gulmalet pudset mur, etager rødmalet berappet mur, skifertag. NB vinduer, dør, tag.	(Cc)
168	– 81. 2 etager, 2 fags facadegavl. 1860–90. Boliger. Gråmalet, berappet mur, tegltag. M 1974	Cb
169	– 83. 3 etager. 1860–90. Boliger. Stueetage gråmalet kvaderpuds, etager rød mur, pudsprofilering, tegltag. NB dør.	Cc
170	*Vægtergade* 2. 1 etage. c 1800. Bolig. Brunt bindingsværk, gråmalede tavl, tegltag. NB gavl af nabohus, nr. 4 bør tage hensyn til dette hus f.eks. ved en valm. M 1974	Ca
171	– 5. 2 etager. 1860–80. Bolig. Gråmalet berappet mur, tandsnitsgesims og -bånd, tegltag. Oprindelig dør. NB Nedrevet kort før dette blev trykt. M 1974	Ca
173	*Havnegade*. Tidl. Kgl. Toldkammer. 2 etager. 1856. Ark. Stilling. Kontorer. Gulkalket kvaderpudset mur, skifertag. M 1971	B
174	– 4. Havnemesterbolig. 1 etage, buet facadegavl, c 1800. Gulkalket, delvis kvaderpudset mur, tegltag. M 1971, se s. 17	B
175	– 6. 2 etager og mansard. c 1800. Pakhus. Brunt bindingsværk, gulkalkede tavl, tegltag. NB tilbygning mod nord, eternittag. M 1971, se s. 17	B
176	– 10. 1 etage, delvis 2. c 1850. Bolig. Lysmalet mur, tegltag. NB påbygning.	Cc
177	– 12. 2 etager. c 1850. Boliger. Lys malet mur, tegltag.	Cb
178	*Havnen*. Tidligere banegård 1 og 2 etager 1865. Arkitekt Harboe. Pudsprofileret, pilasterdelt mur, skifertag. NB nyt portparti.	Cc
179	*Jernbanegade* 8. 2 etager. c 1850. Boliger. Mørkt bindingsværk, hvidkalket tavl, tegltag. Oprindelig hoveddør. NB vinduer ændret med blysprosser. M 1973	Cb
180	– 16. 2 etager. c 1850. Boliger. Lysmalet pudset mur, tegltag. M 1973	Cc
181	– 18. Hjørnet af Banegårdsgade. 1 etage, 5 fag bred facadegavl. c 1850. Boliger og butik. Mørkt bindingsværk, hvidkalket tavl, fuld mur i sydgavl, eternittag. NB butiksvinduer, tag. M 1973	Cb
182	*Søndergade* 3. 1 etage 1800–50. Værksted, tidligere bolig. Rødt bindingsværk, gulkalkede tavl, tegltag. M 1973	Cb
183	– 5. 1 etage. c 1850. Bolig. Gulkalket mur, tegltag. M 1973	Cb
184	– 18. 2 etager. 1850–80. Boliger. Rød mur, tegltag. M 1973	Cb

128 129

131 130

135

136

140 139 138 137

141

143 144 145

146 147 149 150

156 157 158 159

160

161

163

168

170

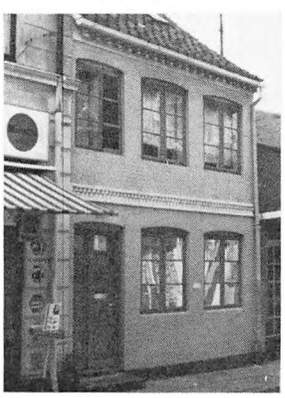

171

Lbnr.	Bygning	Gruppe
185	*Søndergade* 20. 3 etager. 1860–90. Boliger. Grå malet mur, tegltag. NB vinduer mangler sprosser. M 1973	Cc
186	– 22. 3 etager. 1860–90. Boliger. Grå malet mur, tegltag. Oprindelig dør. M 1973	Cb
	Udenfor den gamle by.	
187	*Vestergade* 2. 1 etage. c 1850. Bolig. Hvidkalket mur, tegltag, halvvalm. Typisk velformet hus. NB vinduer, dør. M 1973, se lbnr. 190	Cb
188	– 4, 6, 8 ser ud til at være bygget samtidig i ensartet form. 2 etager 1860–80. Boliger. Midtpartiet røde mursten, ellers hvidkalket berappet mur, tegltag. NB halvvalm i nordgavl svarende til sydgavl.	Cb
189	– 5. 2 etager. 1698 er malet på gavlen, men den nu stående udformning af huset må være yngre, c 1800 eller senere. Bolig og butik. Rødmalet bindingsværk, hvidkalkede tavl, tegltag. Huset er velformet og butikken er, bortset fra skiltene som er løst påsatte, godt afpasset til huset. NB nabohusene hvor det bageste er højt, generer. M 1973	Ca
190	*Christianslundsvej* 2, 4, 6, 8, 10, 12. Nr. 2 støder op til Vestergade 2 som er hjørnehus. 2–10 er i 2 etager formentlig omtrent samtidige c 1850. Boliger. Kalket og berappet mur alle med det typiske senempirebånd imellem etagerne, tegltag, nr. 8 har eternittag. Nogle af vinduerne er ændrede. Nr. 12 i 1 etage, delvis bindingsværk. M 1973	Cb
191	*Aldershvilevej* nr. 2, hjørnegrund, „Aldershvile". 2 etager, villa, 1800–50. Bolig. Hvidkalket pudset mur, skifertag. Hovedindgang i gavl indfatning med konsoller. NB veranda senere men veltilpasset, tegltag ønskeligt. M 1973	Ca
192	*Slipshavn Skov.* Skovfogedhus. Bolig, 1 etage. c 1800. Rødt bindingsværk, hvidkalkede tavl, tegltag, halvvalm. NB hoveddør. M 1973	Ca
193	*Udhus* hvidkalket mur, stråtag halvvalm. M 1973	Ca
194	*Isbådestation* Knudshoved c 1800. 4 længet gård, 1 etage. Stort tagudhæng mod søsiden. Hvidkalket mur, bindingsværk i sidelænger, tegltag. M 1975, se s. 18	B
195	*Vippefyr.* „Knaldfyr", affyring af knald i tåge, nu afløst af tågehorn, i brug til c 1900. Træmast med vippebøjle af jern. M 1973	Cb
196	*Slipshavn. Marine station.* Magasinbygning 1 etage c 1800. Rødt bindingsværk, hvidkalkede tavl, tegltag, helvalme. M 1973	Cb
197	– *i Skansen.* Kgl. Lodseri. Boliger. 2 etager c 1850. Hvidkalket mur, skifertag. NB tag. M 1973	
198	Isbådetransport måtte til i vinteren 1929 hvor tilsidst biler kørte over på isen så vejvæsenet påtænkte at bistå med at gøre isvejen farbar – men så slog vejret om. I 1800 årene var der „istransport" c hvert andet år – at isbryderen må opgive kan stadig ske, men nu har vi fly – så dette må være et slut billede! S.N. s. 213	

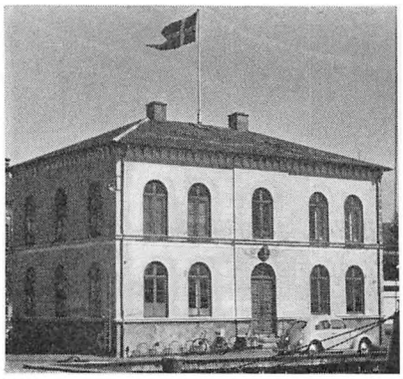

173

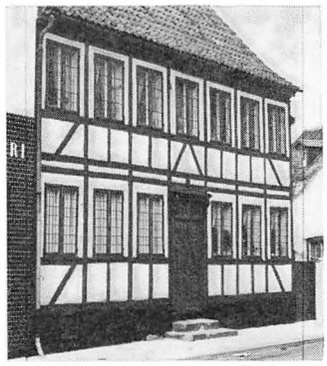

179

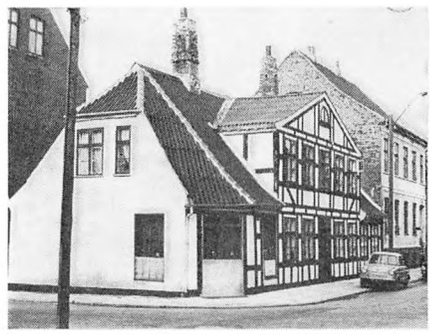

181 180

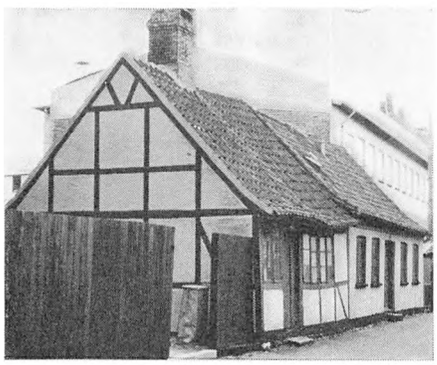

182 183

186 185 184

189

190 187

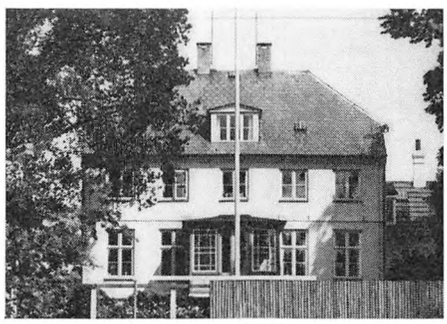

191

192 193

195

196

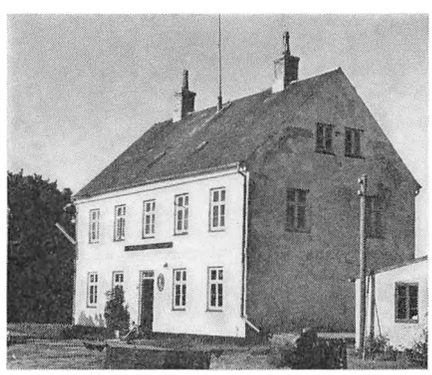

197

Skansen ved Slipshavn M 1975

Nyborg fjord set mod vest M 1975

Kyst ved Kajbjerg skoven M 1975

Knudshoved set fra nord M 1975

Kyst ved Teglværksskoven M 1975

Kyst ved Kajbjergskoven M 1975

B. 5 „Lille Brændeskov“ M 1972

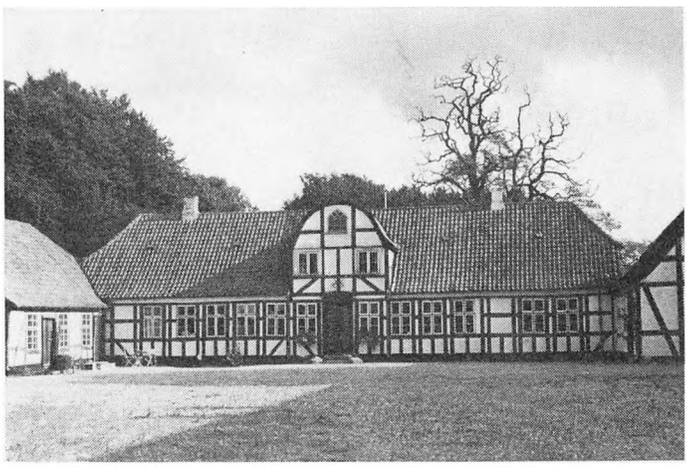

B. 32 „Strandskovgaard“ M 1973

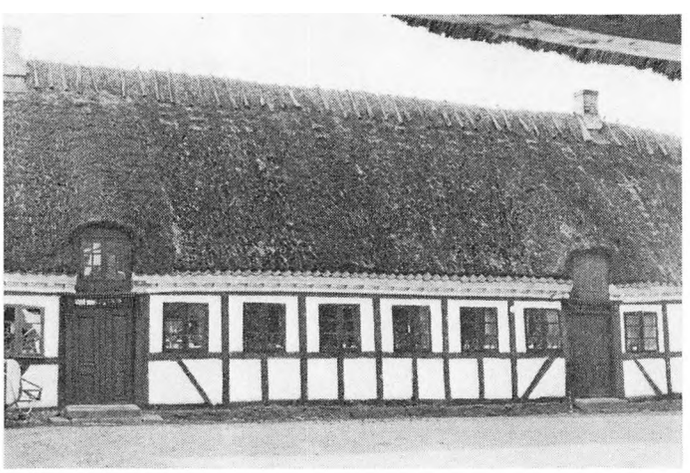

B. 11 Stuehus til gård M 1972

A. 1 Boelsted M 1972

A 18 Skalkendrupvej nr. 81 M 1972

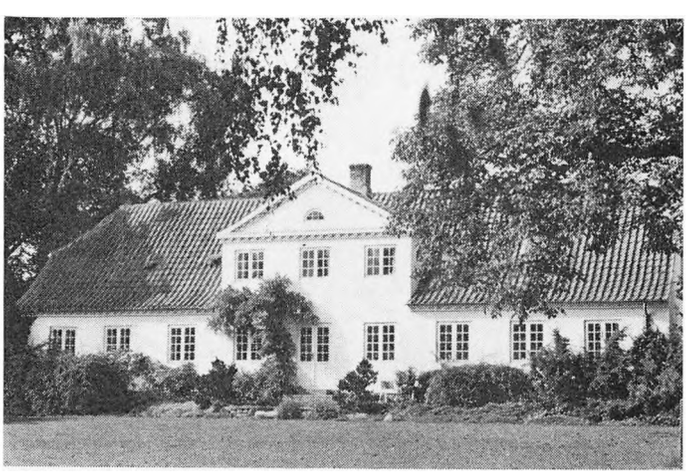

B 9 „Ringkærslund“ M 1972

A 32 Tidligere landbrug M 1972

A 40 Kertemindevej M 1973

A 47 „Avnslev Hospital“ M 1972

N 2 Skabohusevej 171 M 1972

N 22 „Fiskerhus“, Juelsberg M 1973

A 37 „Havreløkke“ M 1973

N 25 „Avernakkegaard“ M 1974

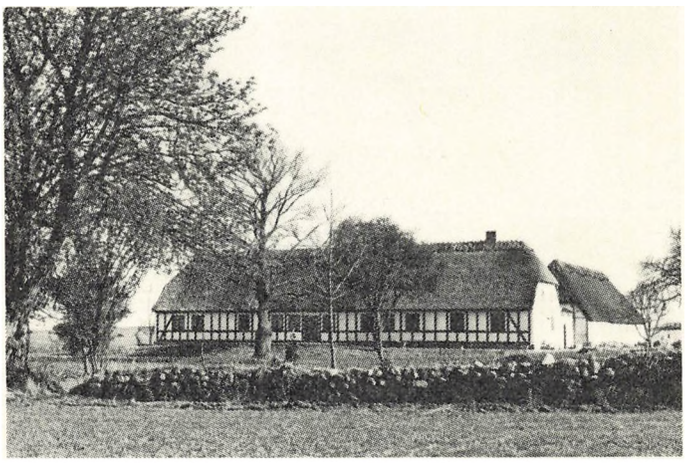

V 43 „Konradslund“ M 1973

A 42 Kertemindevej nr. 23 M 1973

V 56 Tidligere gartnerbolig, Holckenhavn M 1973

V 71 „Stevnshøjgaard“, sidelænge M 1973

V 20 Bøjdenvej 98 M 1973

Lbnr.	Bygning	Gruppe
	BOVENSE SOGN	
1	*Strandtved* 1. Vinkel-bygning. Bolig. Stuehus. Hvidkalket mur, cementtag. Forhus mod vej. Sort Bindingsværk, hvidkalkede tavl, stråtag, hel- og halvvalm. NB tag, udhus.	Cb
2	– 3. Vinkelhus. Bolig. Hvidkalket mur, sort bindingsværk i gavle, stråtag, halvvalm. NB ændringer.	Cb
3	– 7. T-hus. Bolig. Grønt bindingsværk, muret gavl, stråtag, hel- og halvvalm. NB vinduer, dør.	Cb
4	*Kertemindevej* 185. Vinkelhus. Feriebolig. Sort bindingsværk, hvidkalkede tavl, stråtag, halvvalm. NB cementpuds på gavl. M 1972	Cb
5	*Brændeskovvej* 2. „Lille Brændeskov". Længe. Feriebolig. Sort bindingsværk, hvidkalkede tavl, stråtag, helvalme. Hus hæk træer danner en naturlig, fordringsløs men sjælden helhed. M 1972, se s. 39	Ca*
6	– 11. „Brændeskovgaard". 3 længet (stuehus nyt). Landbrug. Længer. Dodenkop bindingsværk, hvidkalkede tavl, stråtag, halvvalm. NB gavle ændrede.	Cc
7	*Kertemindevej* (sidevej til). 3 længet. Feriebolig. Blågråt bindingsværk, hvidkalkede tavl, vestside skalmuret, stråtag, halvvalm. NB skalmur. M 1972	Cb
8	– 161. Hus. Feriebolig. Sort bindingsværk, hvidkalkede tavl, stråtag, figurklipning, store halvvalm. NB ændringer. M 1972	Cc
9	– 147. „Ringkærslund". 4 længet gård. Landbrug. Stuehus 1842, istandsat i beg. af 1900 årene, hvidkalket mur, konsolgesims, facadegavle, tegltag, halvvalm. NB længer nyere. M 1972, se s. 39	Ca
10	– 122. Hus. Bolig. Brunt bindingsværk, hvidkalkede tavl, stråtag, hel- og halvvalm. NB dør, ændringer.	Cc
11	– 135. 4 længet gård, fritliggende lade. 1833. Landbrug. Stuehus grønt egebindingsværk, hvidkalkede tavl, konsolgesims, øvrige bygninger brunt bindingsværk, hvidkalket tavl, stråtag, halvvalm. M 1972, se s. 39	Ca
12	– 116. Hus. Bolig. Sort bindingsværk, hvidkalkede tavl, stråtag, store valme. M 1972	Ca
13	– 112. Længe. Bolig (tidligere smedie). Brunt bindingsværk, hvidkalkede tavl, tegltag, halvvalm. NB dør, sidebygning, ændringer i 1974 med eternittag og træklædte gavle.	(Cc)
14	– 102. 3 huse, tidligere skole nu bolig og værksted. Længe 1841, gulmalet mur, hvide kvadre og konsolgesims, tegltag halvvalm. NB vinduer. Længe 1917. Nyklassicisme svarende til gl. længe. M 1973	Ca Nb
15	*Kissendrupvej* 5. 4-længet gård. Landbrug. Stuehus: grønt bindingsværk, hvidkalkede tavl, hvidkalket mur i gavle, stråtag, halvvalm. Længer: brunt bindingsværk, hvidkalkede tavl, stråtag, halvvalm. NB stuehus lidt ændret. M 1972	Ca
16	– 10. „Ørskov" gård. Landbrug. 3-længet. Stuehus: gulkalket mur, facadegavl, tegltag, halvvalm. Længer nyere. NB længer.	Cb

4

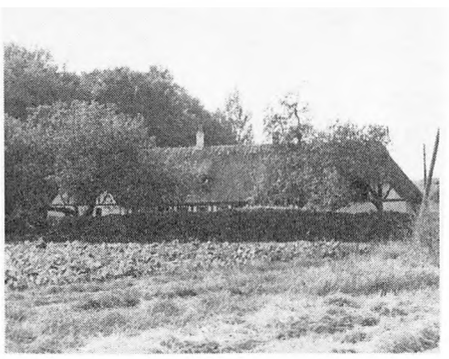
7

12

14

15

18

20

24

25

29

4

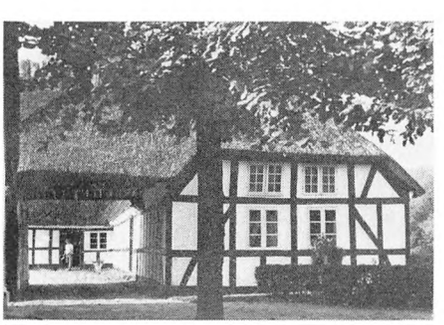
5

7

9

11

Lbnr.	Bygning	Gruppe
17	*Kissendrupvej* 15. „Ruerne". Vinkelhus. Bolig. Rødt bindingsværk, lysegul kalkede tavl, stråtag, halvvalm. NB nordgavl ændret.	Cb
18	*Bygaden* 2. „Kærhuset". Hus. Bolig. Sort bindingsværk, hvidkalkede tavl, stråtag, træklædt vestgavl. NB huset er udvidet med 2 fag mod vest og der er indrettet værelser i tagetagen, derfor de 3 nye tagkviste. Iøvrigt meget velrestaureret. M 1973	Ca
19	– 4. Vinkelhus. Bolig. Butik. Brunt bindingsværk, hvidkalkede tavl, skalmur i gavl, cementtag. NB tilbygning, cementtag.	Cc
20	– 6. Hus. Bolig. Brunt bindingsværk, hvidkalkede tavl, stråtag, store valme. M 1973	Ca*
21	– 3. Vinkelhus. Bolig. Sort bindingsværk, rødkalkede tavl, stråtag, store valme. NB vinduer og døre.	Cb
22	– 12. T-bygning. Bolig. Brunt bindingsværk, hvidkalkede tavl, stråtag, halvvalm. NB dør, vinduer, stråtaget repareres.	Cc
23	*Bavnemosevej* 1. 4-længet gård. Landbrug. Stuehus: brunt bindingsværk, hvidkalkede tavl, gavl gul mur, tegltag, halvvalm. Længer nyere. NB del af stuehusets gårdside ændret.	Cb
24	*Kertemindevej* 144. „Dalsgaard". 4-længet gård. Landbrug. Stuehus c 1850, avlsbygninger c 1905. Stuehus: grågul malet mur, pilasterparti mod gård, konsolgesims, oprindelige døre, eternittag, før tegltag. Nyere facadegavl mod haven, halvvalme. NB facadegavl og eternittag. – (de gamle håndstrøgne tagsten er dog opbevaret og vil kunne oplægges). M 1973	Cb
25	*Bavnemosevej* 6. 3-længet hus. Landbrug. „Sted"-type. Rødbrunt bindingsværk, hvidkalkede tavl og mur, stråtag, halvvalm. NB en længe mur, dør. M 1972	Cb
26	*Lysmosevej* 9. „Strandbo". Hus. c 1770. Feriebolig. Sort bindingsværk, hvidkalkede tavl, stråtag, halvvalm. NB tagkvist, ombygget en del.	Cc
27	– 1. „Lysmosegaard". 4-længet gård. Landbrug. Stuehus: gul mur, bindingsværk i overgavle, facadegavl, tegltag, halvvalm. NB vinduer, længer nyere.	Cb
28	*Strandløkke* 2. „Skovhus". Hus. Bolig. Brunt bindingsværk, hvidkalkede tavl, facadegavl, stråtag, halvvalme. NB skalmur i sydgavl.	Cb
29	*Bavnemosevej* 20. Hus. Bolig. Brunt bindingsværk, gulkalkede tavl, stråtag, store valme. NB gavl ændret, skorsten i halvvalm ny. M 1973	Ca
30	*Kokhaven* 6. „Liselund". Vinkelbygning. Landbrug. Sort bindingsværk, hvidkalkede tavl, stråtag, store valme. NB skalmur i den ene gavl.	Cb
31	*Strandskovvej* 41. Hus. Bolig. Sort bindingsværk, rødkalkede tavl, hel- og halvvalme.	Ca
32	– 6. „Strandskovgaard". 4-længet gård. Landbrug. Stuehus: c 1800, med 2 sidefløje. Brunt bindingsværk, gulkalkede tavl, facadegavl mod gård og have, med buet tag, tegltag, halvvalme. NB avlsbygninger nyere. M 1973, se s. 39	Ca
33	– 4. Hus. Bolig. Brunt bindingsværk, gulkalkede tavl, stråtag, store valme. NB skorsten, ændringer.	Cb

Lbnr.	Bygning	Gruppe
	AUNSLEV SOGN	
1	*Bivej* til Kissendrupvej 1. T-hus „Sted". Bolig. Sort bindingsværk, rødkalkede tavl, stråtag, store valme. NB vindue. M 1972, se s. 39	Ca
2	– 3. Vinkelbygning. Bolig. Hvidkalkede tavl, stråtag, halvvalme. NB dør.	Cb
3	*Skalkendrupvej* 2. Præstegård. 3-længet gård. Stuehus 1939 (arkitekt: Ejnar Mindedal): rød mur, tegltag, halvvalme. Længer 1902, gul mur, eternittag. NB længer, eternittag.	Nb
4	– 6. Hus. Bolig. Sort bindingsværk, hvidkalkede tavl, store valme. NB dør. M 1972	Cb
5	– 14. 4-længet gård, 1844. Landbrug. Brunt bindingsværk, hvidkalkede tavl, stråtag, halvvalme. NB vinduer store ruder i 1974. M 1972	Cb
6	– 5. Hus. Bolig. Grønt bindingsværk, gulkalkede tavl, stråtag, store valme.	Ca
7	– 7. Hus. Bolig. Sort bindingsværk, rødmalede tavl, stråtag, store valme. NB dør, tilbygning. M 1972	Cb
8	– 9. Hus. Bolig og gartneri. Gulkalket mur, tegltag, afvalmet. NB haveterrasse.	Cc
9	– 28. Vinkelbygning. Bolig. Grønt bindingsværk, hvidkalkede tavl, oprindelig dør, stråtag, halvvalme. NB vestgavl ændret. M 1972	Ca
10	*Byvej*, hjørne mod Skalkendrupvej. Vinkelbygning. Bolig. Rødt bindingsværk, hvidkalkede tavl, stråtag, halvvalme. NB skalmur i nordgavl.	Cb
11	*Skalkendrupvej* 23. Hus. Bolig. Brunt bindingsværk, hvidkalkede tavl, stråtag, hel- og halvvalm. NB hoveddør, skorsten. M 1972	Cb
12	– 8. 2-længet gård. Landbrug. Stuehus: rød mur, facadegavl mod gård og have, brunt bindingsværk, rød mur i tavl, tegltag. NB længer nye.	Nc
13	– 24. 3-længet gård. Landbrug. Stuehus: Grønt bindingsværk mod gård (flyttet hertil fra en nedlagt gård), hvidkalkede tavl, eternittag (tidligere stråtag). NB tag, nyere længer. M 1974	Cc
14	– 14. Vinkelbygning. Bolig. Brunt bindingsværk, hvidkalkede tavl, hvidkalket mur i tilbygning, stråtag, halvvalm i vestgavl. NB dør, ombygget fløj.	Cb
15	*Drejet* 3. Hus. Bolig. Sort bindingsværk, hvidkalkede tavl, tegltag. halvvalme. NB ruder i dør, skalmur i sydgavl.	Cb
16	*Skalkendrupvej* 60. „Stokmosegaard". 3-længet gård. Landbrug. Stuehus: Brunt bindingsværk, gulkalkede tavl, tegltag, afvalmet. NB skalmur i gavl, formodentlig samtidig med længer.	Cb
17	– 74. Vinkelbygning. Bolig. Rødt bindingsværk, hvidkalkede tavl, vestgavl hvidkalket bindingsværk, hvidkalket mur i sidefløj, stråtag.	Cb
18	– 81. Vinkelbygning. Bolig. Brunt bindingsværk, gulkalkede tavl, stråtag, afvalmet. Oprindelig dør. NB skalmuret gavl i sidefløj. M 1972, se s. 39	Ca
19	– 80. Hus. Bolig. Brunt bindingsværk, hvidkalkede tavl, stråtag, afvalmet. NB udhus, uheldigt vindfang mod vej, dør. M 1972	Cb
20	*Strandskovvej* 1. Vinkelhus. Feriebolig. Gulkalket mur, blåt bindingsværk, gulkalkede tavl, stråtag, afvalmet. NB dør, bislag.	Cb

Lbnr.	Bygning	Gruppe
21	*Strandskovvej* 15. „Skovhuset". Hus. Bolig (tidl. skovfogedbolig under Skalkendrup præstegård). Brunt bindingsværk, hvidkalkede tavl, stråtag, store valme. NB ændringer. Forslag til bolig idag. M 1974; Forslag 1:400.	Cb
22	*Skalkendrupvej* 102. Vinkelbygning. Feriebolig. Sort bindingsværk, gulkalkede tavl, tegltag og stråtag, afvalmet. NB skalmur i vestgavl, vinduer.	Cc
23	– 93. Hus. Bolig. Gulkalket mur, stråtag, træklædte gavle. NB dør, kvistvindue.	Cc
24	– 89. Hus. Bolig. Gul mur, tegltag, afvalmet. NB udhus.	Cc
25	*Nordenhusevej* 3. Hus. Bolig. Brunt bindingsværk, hvidkalkede tavl, stråtag, store valme. NB havedør. M 1972	Ca
26	*Konggaardsvej 10.* „Kongegaard". Landbrug. Fløj mod vest med gl. hestegang. Rødt bindingsværk, gulkalkede tavl, stråtag, helvalme. NB gården under ændring. M 1972	Cb
27	*Skovgyden* 15. „Avnsbjerg gaard". 4-længet gård. Landbrug. Stuehus 1889, gulkalket mur, en oprindelig hoveddør, tegltag, afvalmet. NB den anden gl. hoveddør ændret til vindue. Længer nyere.	Cb
28	– 21. Stuehus til vinkelgård. Bolig. Gulmalet mur, skifertag. NB hoveddør flyttet. Længe nyere.	Cc
29	– 31. „Enggaard". 3-længet gård. Landbrug. Stuehus: Rød mur, cementtagsten. NB tag, døre, tilbygning, længer.	Cc
30	*Møllegaardsvej 15.* Forhus og sidehus. Bolig, tidl. skole. Forhus: Hvidkalket mur, konsolgesims, cementtagsten, afvalmet. NB skorsten ved hjørne, tagsten.	Cc
	Sidefløj: Sort bindingsværk, hvidkalkede tavl, cementtagsten, store valme. NB tagsten.	Cb
31	– 25. „Møllegaard". 4-længet gård. Frugtavl. Stuehus: Gulkalket mur, cementtagsten. Længer: Brunt bindingsværk, gulkalket tavl, stråtag. NB tagsten.	Cb
32	*Smedevej* 1. Vinkelbygning. Bolig (tidligere landbrug). Sort bindingsværk, hvidkalkede tavl, stråtag, store valme, træklædt gavl. NB hoveddør. M 1972, se s. 40	Ca
33	*Regstrupvej* 53. Hus, længe. Bolig. Sort bindingsværk, gulkalkede tavl, stråtag og eternittag, halv- og helvalm. NB eternittag.	Cb
34	– 51. 4-længet lukket gård. Landbrug. Brunt bindingsværk, hvidkalkede tavl, skråhjørne mod vej, stråtag og eternittag. NB vinduer, tag. M 1972	Cb
35	– 49. „Enggaard". 4-længet gård. Landbrug. Stuehus: Gulkalket mur, cementtagsten. Længer: Brunt bindingsværk, gulkalkede tavl, muret gavl, stråtag, den store lade med store valme. NB tagkvist, stuehustag.	Cb
36	– 81. „Grønnehave". 4-længet gård. 1884. Landbrug. Stuehus: Hvidkalket mur, muret konsolgesims, cementtagsten. Længer: Sidelænger hvidkalket mur, iøvrigt brunt bindingsværk, hvidkalket tavl, stråtag. NB cementtagsten.	Cb
37	*Sidevej til Flæskholmsvej.* „Havreløkke". 4-længet gård med hestegangsbygning. Landbrug. Sort bindingsværk, hvidkalkede tavl, stråtag, helvalme. NB ubrugt. M 1973, se s. 40	Ca
38	*Juelsbergvej* 11. „Juelsberg". Hovedbygning 2 etager. 3-længet. 1771–81, arkitekter: G. D. Tshierscke og G. E. Rosenberg. Pudset mur, sandstens pilastre, gesimser m.v., sortglasseret tegltag, helvalme. M 1973	A

AUNSLEV SOGN 13-54

13

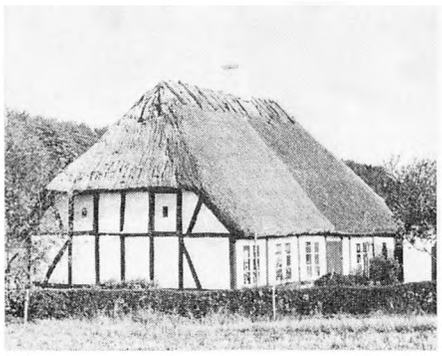

19

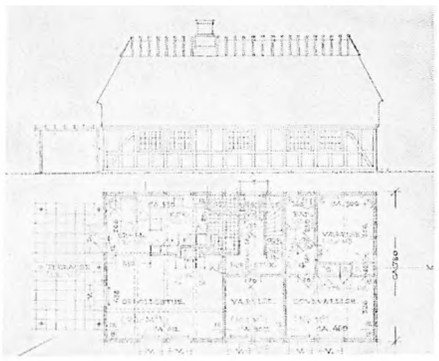

21

25

26

34

38

41

45

46

48

49

50

51

54

Lbnr.	Bygning	Gruppe
39	*Duensvænge* 3. „Amalielund". Juelsberg enkesæde. Hus. Bolig. Gulkalket mur, tegltag. NB veranda.	Cb
40	*Kertemindevej* 11. Hus. Bolig. Brunt bindingsværk, hvidkalkede tavl, stråtag, helvalm og stor valm. NB trådhegn, tilplantning ønskelig. M 1973, se s. 40	Ca
41	– 17. Hus. Bolig. Grønt bindingsværk, hvidkalkede tavl, stråtag, store valme. NB dør, udhus. M 1973	Ca
42	– 23. Hus. Bolig. Rødt bindingsværk, gennemstukne bjælker, hvidkalkede tavl, stråtag, helvalme. Oprindelig dør. NB savner forhave (som f.ex. lbnr. 40), vejen har vel brutalt skåret den væk med et stift fortov, el.mast for tæt på. M 1973, se s. 41	Ca*
43	– 29. Hus. Bolig. Hvidkalket mur, tegltag, halvvalme. NB vinduer, dør, trådhegn.	Cc
44	– 24. 3-længet. Bolig og butik (Brugsen). Stuehus: Gul mur, facadegavl, skifertag. Butiks- og lagerlænger: Lysmalet mur, eternittag. NB skilte, butik.	(Cc)
45	*Bystævnet* 13. Hus. Bolig. Grønt bindingsværk, hvidkalkede tavl, stråtag, hel- og halvvalm. NB tilbygning mod vest. M 1973	Ca
46	*Pilehaven* 2. Vinkelhus. Bolig. Grønt bindingsværk, gulkalkede tavl, stråtag, afvalmet. NB meget tyndt bindingsværk (fornyelse?). M 1973	Cb
47	*Ved Kirken.* „Avnslev hospital". Muligvis 1755. Depot. Gulkalket, hvide hjørnekvadre, dørparti og gesims, mur, tegltag, helvalme. M 1972, se s. 40	B
48	*Kirkevej* 1. Vinkelbygning. Graverbolig. Brunt bindingsværk, hvidkalkede tavl, vinduer passer i felterne, stråtag, afvalmet. M 1972	Ca*
49	*Odensevej* 166. „Bomhuset". Vinkelhus. Bolig. Brunt bindingsværk, hvidkalkede tavl, stråtag, store valme. NB dør, vindue. M 1973	Cb
50	– 164. „Ellekærgaard". 4-længet gård med hestegangsbygning mod øst. Landbrug. Stuehus 1901, gul mur, facadegavl mod haven, tegltag. Længer ældre, brunt bindingsværk, hvidkalkede tavl, vestlænge hvidkalket mur, stråtag, hestegangsbygning helvalmet. NB tilbygning til stuehus, eternittag på nordside af længe. M 1975	Cc
51	*Aalykkevej* 41. „Birkelygaard". 4-længet gård. Landbrug. Stuehus, 1936, (arkitekt: tømrerm. Johs. Petersen), hvidkalket mur, facadegavl mod gård, tegltag, halvvalme. Længer nyere. NB Nyere velformet hus i empiretraditionens form. M 1972	Na
52	*Odensevej* 148. „De gamles hjem". 4-længet, 1951, (arkitekter: A. og E. Eriksen). Bolig og plejehjem. Rød mur, tegltag, helvalme.	Nb
53	– 80. „Pilevadgaard". 3-længet. Landbrug. Stuehus: Rødt bindingsværk, gulkalkede tavl, oprindelig dør, stråtag, afvalmet. NB skalmur i gavl, længer nyere, eternittag.	Cb
54	– 70. Hus. Bolig. Rødt bindingsværk, gulkalkede tavl, stråtag. helvalme. NB dør. M 1975	Cb
55	*Korkendrupvej* 17. Vinkelbygning. Landbrug. Sort bindingsværk, hvidkalkede tavl, stråtag, afvalmet. NB skalmur i gavl.	Cb

AUNSLEV SOGN 58–60 NYBORG LANDSOGN 5–28

58

59

60

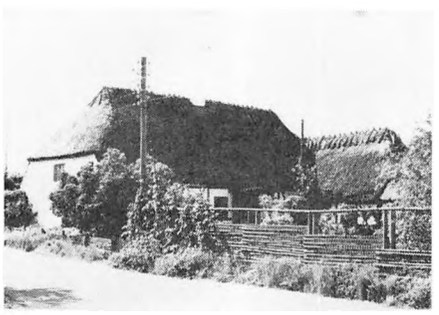
5

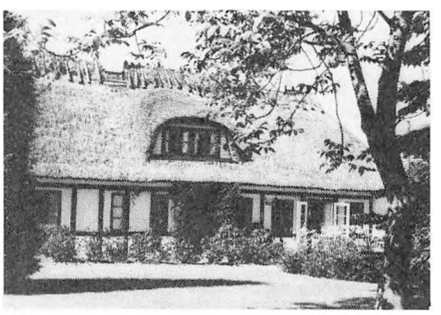
6

7

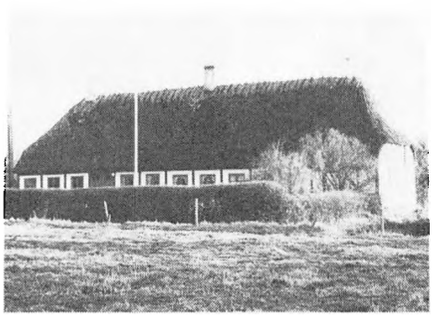
11

14

15

21

23

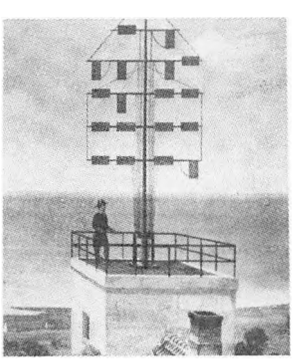
24

24

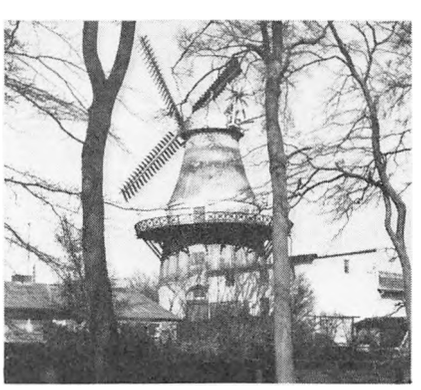
27

28

Lbnr.	Bygning	Gruppe
56	*Korkendrupvej* 15. „Kærsgaard". 4-længet lukket gård, fritliggende trælade. Landbrug. Stuehus: Grønt bindingsværk, lys-gulkalkede tavl, tandsnitgesimsbræt, stråtag. Længer: Brunt bindingsværk, hvilkalkede tavl, stråtag og eternittag, afvalmet. NB hoveddør, vinduer mod haven, eternittag.	Cb
57	– 34. „Maglebjerggaard". 4-længet gård. Landbrug. Længer: Rødt bindingsværk, hvidkalkede tavl, stråtag og eternittag, store valme. NB stuehus nyere, eternittag, ændringer.	Cc
58	– 20. 4-længet lukket gård. Landbrug. Brunt bindingsværk, hvidkalkede tavl, oprindelig dør, stråtag, eternittag på vestlænge mod vej. NB eternittag. M 1972	Cb
59	– 14. Vinkelhus. Bolig. Brunt bindingsværk, hvidkalkede tavl, stråtag, helvalm og bræddegavl. NB skalmur i gavle, dør. M 1972	Cb
60	*Skemark skov, Præstevænge.* Hus og sidehus. Bolig, tidligere skovfogedbolig. Rødt bindingsværk, hvidkalkede tavl, stråtag, afvalmet. NB dør. M 1975	Ca

NYBORG LANDSOGN

Område ved Skabohuse mod Storebælt:

1	*Skabohusevej* 173. Vinkelhus. Bolig. Hvidkalket mur, brunt bindingsværk, hvidkalkede tavl, stråtag. NB ændringer, delvis rød mur.	Cc
2	– 171. Vinkelhus. Bolig. Sort bindingsværk, gulkalkede tavl, stråtag, hel- og halvvalm. NB smykker landskabet. M 1972, se s. 40	Ca
3	– 169. Vinkelhus. Bolig. Grågul kalket mur, hvidkalket konsolgesims, stråtag, halvvalm. NB ændringer i vestfløj, ny havedør, vindue, træklædt gavl.	Cc
4	– 167. Vinkelhus. Bolig. Sort bindingsværk, hvidkalkede tavl, stråtag, afvalmet. NB skalmur i gavl, bislag.	Cb
5	*Skabohusevænget* 1 (hjørne mod Skabohusevej). Vinkelhus. Feriebolig. Brunt bindingsværk, hvidkalkede tavl, hvidkalket mur i vestside og sydgavl, stråtag, afvalmet. NB ændringer. M 1973	Cb
6	– 3. Hus (tidligere fiskerhus). Bolig. Brunt bindingsværk, gulkalkede tavl, stråtag, store valme. NB skalmur i gavl, tagkvist. M 1973	Cb
7	– 5. Hus. Feriebolig (tidligere fiskerhus). Rødt bindingsværk, gulkalkede tavl, stråtag, afvalmet. NB tilbygning ved nordside. M 1973	Cb

Tidligere HJULBY SOGN nu under NYBORG LANDSOGN:

8	*Hovgyden* 15. Vinkelbygning. Bolig. Hvidkalket skalmur, brunt bindingsværk, hvidkalkede tavl, stråtag. NB ændringer, træklædt overgavl, vinduer, længe nyere.	Cc
9	*Kærvænget* 1. „Hjulbygaard". 4-længet lukket gård. Landbrug. Rødt bindingsværk, gulkalkede tavl, skifertag på stuehus, eternittag på længer. NB tagkvist, vinduer, træklædt overgavl på stuehus. Taget gør husets udseende værdiløst, før må det have haft stråtag – så ville det se ud ganske som lbnr. 11, være bevaringsværdigt og smykke stedet.	Cc
10	*Krogvænget* 1. 4-længet gård. 1872. Landbrug. Gulkalket mur, tegltag på stuehus, eternittag på længer. NB eternittag.	Cc

Lbnr.	Bygning	Gruppe
11	*Krogvænget* 3. Hus. Bolig. Rødt bindingsværk, hvidkalkede tavl, stråtag, store valme. NB hvidkalket gavl. M 1973	Ca
12	– 2. 3-længet gård. Landbrug. Stuehus: Gulkalket mur, tegltag. Længer: Brunt bindingsværk, hvidkalkede tavl, stråtag, afvalmet. NB eternittag på vestlænge, en 4de længe nedrevet 1974.	Cc
13	– 5. 4-længet gård. Landbrug. Stuehus: Brunt bindingsværk, hvidkalkede tavl, skalmur i gavl, stråtag, afvalmet. Længer: Hvidkalket bindingsværk og gulstens mur, stråtag, afvalmet.	Cb
14	*Tunnelvej* 18. 4-længet lukket gård. Landbrug. Grønt bindingsværk, gulkalkede tavl, stråtag, store valme. Indkørselsallé. NB delvis eternittag, hoveddør. M 1973	Cb
15	– 20. Vinkelhus. Bolig. Grønt bindingsværk, hvidkalkede tavl, stråtag, afvalmet. NB dør. M 1973	Cb
16	– 7. 4-længet lukket gård. Landbrug (delvis exproprieret til motorvej). Brunt bindingsværk, hvidkalkede tavl, stråtag, afvalmet. NB gavlvindue.	Cb
17	– 22. 2-længet gartneri. Stuehus: Hvidkalket bindingsværk, stråtag, afvalmet. Længe: Hvidkalket mur, stråtag, afvalmet. NB vinduer i længe.	Cb
18	*Toftegaardsvej* 1. „Toftegaard". 4-længet lukket gård. Landbrug. Brunt og delvis kalket bindingsværk, stråtag, afvalmet. NB eternittag på gårdside af vestlænge.	Cb
19	*Nygaardsvej* 2. 4-længet gård. 1856. Landbrug. Stuehus: Gul mur, delvis hvidkalket, formsten, facadegavlkvist mod have, tegltag. Længer: Delvis gul mur, bindingsværk, hvidkalket tavl, stråtag, afvalmet. NB nordlænge nyere.	Cb
20	*Hjulbyvej* 25. „Lindenborg". 4-længet gård. Landbrug. Stuehus: Gulkalket mur, skifertag. Længer: Rødt bindingsværk, hvidkalkede tavl, stråtag, afvalmet, tilsvarende gælder for fritliggende længe mod vest.	Cc Cb
21	*Odensevej* 3. Hus. Bolig. Rødt bindingsværk, hvidkalkede tavl, tegltag, store valme. M 1973	Ca
22	*Sidevej til Hjulbyvej.* „Fiskerhus". (u/ Juelsberg). Hus – udhus. Bolig. Grønt bindingsværk, gulkalkede tavl, stråtag, helvalm på udhus. M 1973, se s. 40	Ca
23	*Odensevej* 1. „Nydamhuset". Hus. Bolig. Brunt bindingsværk, gulkalkede tavl, tegltag, halvvalme. NB forringet væsentligt af hævet vej for tæt på huset. M 1975	Ca
24	*Telegrafvejen* 2. „Optisk telegraf". c 1802. Hus. Skovfogedbolig. Lys-gulkalket mur, tegltag, tårnet blytækket. NB udhus. Tårntop ændret, tidligere signalmast, nu sømærke. S.N. 1847–1947, M 1974	B
25	– 1. „Avernakkegaard". 4-længet gård. Rødt bindingsværk, lys-gulkalkede tavl og på en del af bindingsværket, hvidkalket mur i del af gl. avlsbygning, stråtag, afvalmet. NB nye avlsbygninger udenfor. M 1974, se s. 41	Ca
26	*Birkevej* 29. „Fløjdegaarden". Vinkelbygning (tidl. landbrug). Bolig. Brunt bindingsværk, hvidkalkede tavl, stråtag, afvalmet.	Cb
27	*Dyrehavevej* 84. „Dyrehavemøllen". Hollandsk mølle med gennemkørsel. 1858. Muret til hatten, der er tækket med galv. jernplade. NB tag. M 1974	B

Lbnr.	Bygning	Gruppe
28	*Dyrehavevej* 54. „Dyrehavegaard". 4-længet gård med 3-fløjet hovedbygning. Bolig. Hovedbygning muligvis c 1800, dens sidefløje og facadegavle formodentlig tilføjet 1890 da længerne byggedes. Hvidkalket mur. Tegltag. Længer gul mur, skifertag. M 1970	Cc
29	*Dyrehavevænget* 3 ved Holckenhavn bugt. Hus. Bolig. Mørkt bindingsværk, gulkalkede tavl, stråtag, afvalmet. NB delvis ændret, tagkvist.	Cb

VINDINGE SOGN

1	*Hjulbyvej* 1. „Vindinge Østergaard". 4-længet gård. Landbrug. Stuehus: Gulkalket mur, oprindelig dør, eternittag, træklædt overgavl. Længer: Brunt bindingsværk, hvidkalkede tavl og mur, eternittag. NB Før stråtag og valmgavle. M 1973 og 1975. Dør side 11	Cb
2	*Ferritslevvej* 7. „Teglgaard". 4-længet gård. Landbrug. Grønt bindingsværk, gulkalkede tavl, stråtag, helvalme og store valme. NB vinduer og dør i gårdside, eternittag på del af nordlænge. M 1973	Cb
3	– 10. Vinkelhus. Bolig. Sort bindingsværk, rødkalkede tavl, stråtag, helvalme. NB dør ny. M 1973	Ca
4	*Nyhavevej* 10. „Enggaard". 4-længet gård med hestegangsbygning. Landbrug. Stuehus: Grønt bindingsværk, hvidkalkede tavl, stråtag. Længer: Brunt bindingsværk, hvidkalkede tavl, stråtag, afvalmet. NB eternittag på del af længer. M 1973	Cb
5	– 6. „Dalsgaard". 5-længet lukket gård. Landbrug. 1869. Stuehus: hvidkalket mur, tegltag, afvalmet. Længer: Brunt bindingsværk, hvidkalkede tavl, eternittag, store valme. NB eternittag, nye vinduer 1974.	Cb
6	*Lamdrupvej* 6. 3-længet gård. Landbrug. Stuehus: Brunt bindingsværk, hvidkalkede tavl, stråtag, store valme. Længer nyere. NB døre.	Cb
7	*Ferritslevvej* 17. Vinkelhus. Bolig. Grønt bindingsværk, hvidkalkede tavl, hvidkalket mur i fløj, stråtag, afvalmet. NB dør. M 1973	Cb
8	– 35. Hus. Bolig. Hvidkalket mur, stråtag, afvalmet. NB tilbygning, dør, gavlvindue og skodder nye.	Cb
9	– 16. 4-længet lukket gård. Landbrug. Sort bindingsværk, hvidkalkede tavl og delvis hvidkalket mur, stråtag, afvalmet. NB ændringer, tilbygning og vinduer i havesiden.	Cc
10	*Lamdrupvej* 17. Vinkelhus. Bolig. Sort bindingsværk, hvidkalkede tavl og mur, stråtag, afvalmet. NB hoveddør.	Cb
11	– 19. 3-længet gård. Landbrug. Stuehus: Grønt bindingsværk, gulkalkede tavl, gavl og gårdside hvidkalket mur. Længer: hvidkalket mur, stråtag, store valme.	Cb
12	– 8. Vinkelhus. Bolig. Sort bindingsværk, hvidkalkede tavl, hvidkalket mur i gavle, stråtag, hel- og halvvalm. NB dør.	Cb
13	*Svalehøjvej* 7. Hus. Bolig. Rødt bindingsværk, hvidkalkede tavl og mur, stråtag, store valme. NB vinduer, dør, skalmur.	Cc

VINDINGE SOGN 1–27

1

2

3

4

7

14

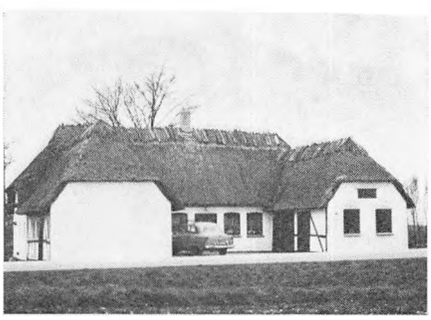
16

17

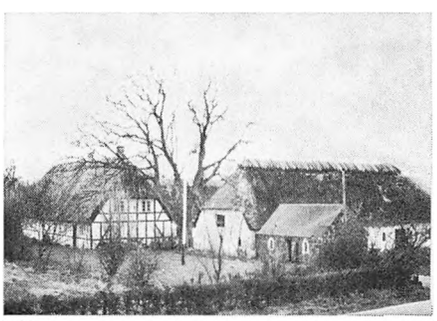
18

19

22

24

25

26

27

Lbnr.	Bygning	Gruppe
14	*Svalehøjvej* 12. Hus. Bolig. Grønt bindingsværk, hvidkalkede tavl, stråtag, store valme. NB dør, skalmur i gavl. M 1973	Cb
15	– 2. „Svalehøj". 4-længet gård. 1885. Landbrug. Stuehus: Gulkalket pudsprofileret mur, skiftertag. Længer: Gulkalket mur, eternittag. NB vinduer, dør, eternittag.	(Cc)
16	*Bøjdenvej* 142. „Sted". Typehus. Bolig. Grønt bindingsværk, hvidkalkede tavl, hvidkalket mur, stråtag, store valme. NB skalmur, vinduer. M 1973	Cb
17	*Sidevej til Sulkendrupvej.* „Damsgaard". 4-længet gård. Landbrug. Stuehus: Sort bindingsværk, hvidkalkede tavl, nordside hvidkalket, stråtag, helvalme. NB dør, vestlænge ny, sydlænge nedrives. M 1973	Cb
18	*Sulkendrupvej* 10. „Maegaard". 4-længet gård. 1856. Landbrug. Stuehus: Brunt bindingsværk, gulkalkede tavl, hoveddør ny, men af oprindelig form, stråtag, afvalmet. Længer: Hvidkalket mur, stråtag, afvalmet. Oprindelig gennemgående storstue. M 1973	Cb
19	*Bøjdenvej* 53. „Sted". Typehus. Bolig. Sort bindingsværk, hvidkalkede tavl, stråtag, hel- og halvvalme. NB døre. M 1974, G se s. 1.	Ca
20	– 98. Hus. Bolig (gl. skole). Rødbrunt bindingsværk, gennemstukne bjælker, hvidkalkede tavl, ny dør, men af oprindelig form, havesidens vinduer 2-ram. med 6 ruder hver (form før 1800), øvrige vinduer højere, 2-ram. med 3 ruder hver (form efter 1800) og samtidig dør, stråtag, helvalme. NB lys sokkel, udhus. M 1973 og 1974, se s. 41	Ca*
21	– 100. Vinkelhus. Bolig. Rødbrunt bindingsværk, hvidkalkede tavl, stråtag. NB vindfang, ændringer, skalmur i østgavl.	Cc
22	– 104. Hus. Bolig. Sort bindingsværk, hvidkalkede tavl, stråtag, afvalmet. NB dør, skalmur i vestgavl, udhus. M 1973	Cb
23	– 73. Hus. Bolig. Rødbrunt bindingsværk, måske oprindelige vinduer, gulkalkede tavl, halvvalm. NB hoveddør tilmuret, ændringer.	Cb
24	– 79. Hus. Rødbrunt bindingsværk, måske oprindelige vinduer, hvidkalkede tavl, stråtag, helvalme. NB skorsten, skalmur i vestgavl, hensynsløs vejhævning. M 1973	Ca
25	– 81. Vinkelhus. Bolig. Rødbrunt bindingsværk, gulkalkede tavl, stråtag, helvalme. NB tilbygning, brutal vejhævning. M 1973	Cb
26	– 83. Hus. Bolig. Sort bindingsværk, rødkalkede tavl, stråtag, helvalme. NB skærm ved hoveddør, vindue i vestgavl, brutal vejhævning. M 1973	Cb
27	– 112. Hus. Bolig. Grønt bindingsværk, gulkalkede tavl, stråtag, halvvalm. NB hoveddør, skalmur i gavle, sokkel for lys. M 1973	Cb
28	*Vindinge kirkegaard. Kirkelade* c 1500. Depot og toiletbygning til kirken. Hvidkalket mur, stråtag, kamgavle udmurede.	B
29	*Bøjdenvej* 91. Vinkelhus. Bolig. Grønt bindingsværk, hvidkalkede tavl, hvidkalket mur, stråtag, halvvalm. NB skalmur i bifløj og gavl. M 1973	Cb
30	– 95. Hus. Bolig. Rødt bindingsværk, gulkalkede tavl, stråtag, store valme. NB dør, brutal vejhævning. M 1973	Cb

VINDINGE SOGN 29–49

29

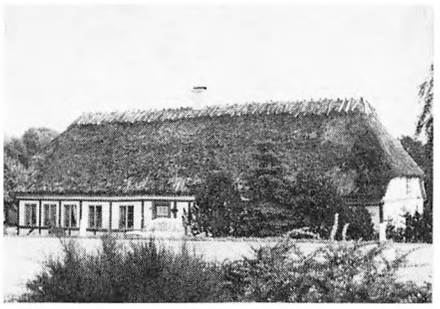
30

32

33

34

36

38

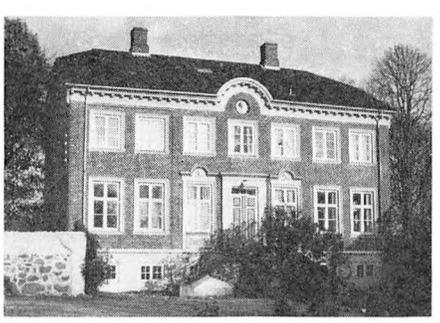
39

40

41

42

45

46

47

49

Lbnr.	Bygning	Gruppe
31	*Bøjdenvej* 132. – Rosilde. Bolig og gartneri. Gulkalket mur, facadegavle, tegltag, afvalmet. NB vinduer, gavlterrasse.	Cc
32	*Aavej* 2. – Rosilde. Længe. Bolig. Grønt bindingsværk, hvidkalkede tavl, stråtag, store valme. NB skalmur i gavl. M 1973	Cb
33	– 6. – Rosilde. 3-længet gård. Landbrug. Stuehus: Grønt bindingsværk, gulkalkede tavl, oprindelig dør, stråtag, store valme. NB skalmur i gavl, længer murede. M 1973	Cb
34	– 8. – Rosilde. Vinkelhus. Bolig. Gråsort bindingsværk, lyserøde tavl, stråtag, afvalmet. NB skalmur i gavl, tilbygninger nye. M 1973	Cb
35	– 7. – Rosilde. „Rosildegaard". 4-længet gård. 1856. Landbrug. Stuehus: Brunt bindingsværk, gråhvide tavl, stråtag, facadegavlpartier til gård og have antagelig nyere, alle vinduer fornyede. NB facadegavle, 2 længer nye.	Cc
36	*Ellebækgaardsvej* 9. Hus. Bolig. Brunt bindingsværk, hvidkalkede tavl, stråtag, buede kviste, stor østvalm. NB ændret vestgavl. M 1973	Cb
37	– 13. 4-længet gård. Landbrug. Stuehus: Hvidkalket mur, cementstenstag, afvalmet. Længer: lysgulkalket mur, stråtag og eternittag. NB eternittag.	Cc
38	– 6. Hus. Bolig. Hvidkalket mur, savtakgesims, stråtag, afvalmet. M 1973	Cb
39	*Sofienbergvej* 1. „Sofienberg". Bolig. 3-længet (tidl. landbrug). 1870. Hovedbygning 2 etager; gårdside: rød mur, konsolgesims, øvrige sider: gulkalket mur med pudsprofileringer, tegltag. Længer: rød mur med hvide felter, facadegavlkvist, tegltag. NB vindue. M 1974	Cb
40	*Bøjdenvej* 50. „Pilsgaard". 4-længet gård. Landbrug. Stuehus: brunt bindingsværk, hvidkalkede tavl, stråtag, store valme. NB skalmur i østgavl, ændringer i gårdside. Længer nyere. M 1974	Cb
41	*Svendborgvej* 3. Skovfogedhus Kajbjergskov. 3-længet. Bolig. Gulkalket mur, stråtag, store valme. Længer: Brunt bindingsværk, gulkalkede tavl, stråtag, store valme. NB hoveddør, tilbygning. M 1973	Cb
42	– 5. Skovridergård Kajbjergskov. 2-længet og 2 mindre bygninger. Bolig og skovbrug. Brunt bindingsværk, gulkalkede tavl, stråtag, afvalmet. NB ændringer, skalmur i stuehusets gavle, vinduer. M 1973	Ca
43	*Kajbjergvej* 24. „Konradslund". 4-længet lukket gård. Landbrug. Sort bindingsværk, hvidkalkede tavl, stråtag, afvalmet. NB skalmur i stuehusets gavle. Gården under restaurering – avlsbygningernes udvendige facader er for tiden hvidkalket bindingsværk. M 1973, se s. 41	Ca*
44	*Dyrehavevænget* 4. ved Holckenhavn bugt. Hus. Bolig. Mørkt bindingsværk, gulkalkede tavl, stråtag, afvalmet. NB østgavl ændret og træklædt.	Cb
45	*Dyrehavevej* 90. Dyrehaveskoven. Hus. Bolig. Gulkalket mur, stråtag. NB døre. M 1973	Cb
46	– 88. Dyrehaveskoven. Hus. Bolig. Mørkt bindingsværk, gulkalkede tavl, stråtag, afvalmet. M 1973	Ca
47	– 95–97. Vinkelhus. Boliger. Brunt bindingsværk, hvidkalkede tavl, stråtag, afvalmet. NB dør til nr. 97, udhus ændret. M 1973	Cb

VINDINGE SOGN 50–72

50

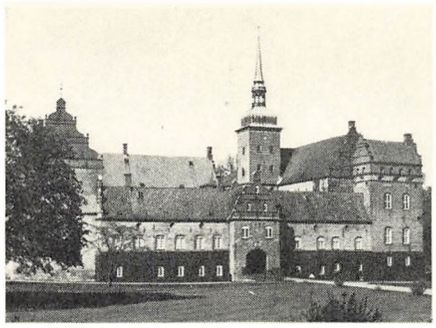
53

55

58

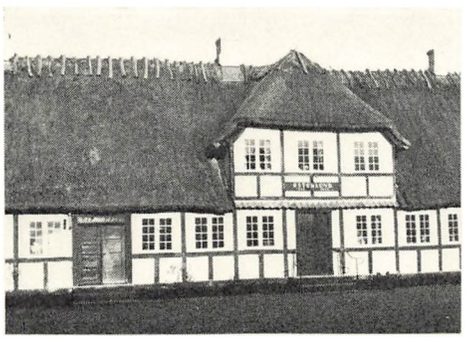
59

60

61

63

64

65

67

68

69

70

72

Lbnr.	Bygning	Gruppe
48	*Dyrehavevej* 92–94. Forhus og sidehus. Boliger. Forhus: Hvidkalket mur, kamtakket gavl, tegltag. Sidehus: Sort bindingsværk, hvidkalkede tavl, stråtag, helvalm og gavl med træklædt overdel. NB hoveddøre.	Cb
49	– 103–105. Hus. Boliger. Gulkalket mur, tegltag, afvalmet. NB tilbygning, brutal vejhævning. M 1973	Cb
50	*Gl. Vindingevej* 2. „Skipperhuset". Hus. Bolig. Rødmalet mur, hvid gesims, stråtag, afvalmet. NB udhus, tilbygning. M 1973	Cb
51	– 4–6. Hus. Boliger. Grågul mur, stråtag. NB vinduer, udhus.	Cc
52	– 12. „Syrenhuset". Forhus og udhus. Bolig. Grågul mur, buet facadegavlkvist, stråtag. NB dør, vinduer, ændringer ved vestgavl.	(Cc)
53	*Holckenhavn* herregaard. 4-fløjet 2–3 etager. Øst- og nordfløj samt del af portparti i sydfløj 1579–85, bygmester Herc. Midow. Østfløjen og karnaptårne 1596, muligvis af Badiaz. Vestfløjen 1630. Rød mur, tegltag. Hovedrestaureret 1904–10, arkitekt A. Colding. M 1973	A
54	– . Vognbygning. Længe i parken. Garager og værksted. Gulkalket mur, kamgavle, tegltag.	Cb
55	– . Længe ved landevejen overfor parkindgang. Rødmalet mur, stråtag, store valme. M 1973	Cb
56	– . Længe. Boliger, tidl. gartnerbolig. Brunt bindingsværk, gulkalkede tavl, stråtag, store valme. NB vinduer og havedør i vestside. M 1973, se s. 41	Ca
57	– . Hus. Gartnerbolig, tidl. skyttehus. Gulkalket mur, tegltag, afvalmet. NB dør, tilbygning.	Cc
58	*Holsmosevej* 6. Hus. Bolig. Rødt bindingsværk, hvidkalkede tavl, stråtag, helvalme. NB vindue, en skorsten nedtaget i 1975. M 1973	Ca
59	*Kogsbøllevej* 27. „Østerlund". 4-længet gård, 1843. Landbrug. Sort bindingsværk, gulkalkede tavl, facadegavlparti, stråtag, afvalmet. NB hoveddøre, dør t.v. i meget ringe tilstand, men antagelig af oprindelig form, den anden dør ny. Facadegavlparti fra 1943. M 1973	Cb
60	*Kjærsvej* 9. „Damgaard". 4-længet gård. Landbrug. Stuehus: Brunt bindingsværk, gulkalkede tavl, hvidkalket mur i gavl, tegltag. NB længer ændrede. M 1973	Cb
61	– 1. 3-længet, husmandssted. Bolig. Hvidkalket mur, stråtag, afvalmet. NB dør. M 1973	Cb
62	*Blankenborgvej* 3. Hus. Bolig. Rødt bindingsværk, hvidkalkede tavl, stråtag, hel- og halvvalm. NB vinduer, dør.	Cb
63	*Skolevej* 28. Hus. Feriebolig. Sort bindingsværk, hvidkalkede tavl, stråtag, hel- og halvvalm. NB vinduer i sydside, bliver vistnok udskiftet til oprindelig form. M 1975	Cb
64	*Kogsbøllevej* 6. Hus. Bolig. Brunt bindingsværk, rødkalkede tavl med hvide kantstreger, stråtag, helvalme. NB dør i gavl. M 1975	Cb
65	– 24. Hus. Bolig. Hvidkalket skalmur, stråtag, helvalme. NB dør, udhus. M 1973	Cb

74

75

77

Lbnr.	Bygning	Gruppe
66	*Kogsbøllevej* 26. Hus. Bolig. Gråmalet, mur, murkonsolgesims, eternittag. NB tag, skorstene, døre, udhus.	Cc
67	– 32. Hus. Bolig. Sort bindingsværk, rødmalede tavl, stråtag, helvalme. NB vinduer, dør. M 1973	Ca
68	– 36. Længe. Boliger. Brunt bindingsværk, gulkalkede tavl, oprindelige døre, stråtag, helvalme. M 1973	Cb
69	– 37. Vinkelhus. Bolig. Sort bindingsværk, hvidkalkede tavl, stråtag, hel- og halvvalm. NB ændring i fløj, vindue, dør. M 1973	Cb
70	– 44. Hus. Bolig. Brunt bindingsværk, gulkalkede tavl, stråtag, helvalme. NB døre, vinduer, udhus. M 1973	Ca
71	– 47. „Stevnshøjgaard". 4-længet lukket gård. Landbrug. Stuehus: grønt bindingsværk, længer: brunt bindingsværk, overalt hvidkalkede tavl, sammenhængende stråtag uden gavle. NB ny svinestald øst for gården langs Stevnshøjvej, en skorsten nedrevet ved ændringer i stuehuset. M 1973, se s. 41	Ca
72	– 51. 3-længet gård. Landbrug. 2 længer brunt bindingsværk, hvidkalkede tavl, stråtag, afvalmet. NB en længe delvis ombygget og nybygget. M 1973	Cb
73	– 52. 4-længet gård. Stuehus c 1726, nordlænge c 1875. Landbrug. Sort bindingsværk, hvidkalkede tavl, eternittag, træklædte overgavle. NB skalmur i gavl, eternittag.	Cc
74	– 55. Vinkelhus. Bolig. Rødbrunt bindingsværk, gulkalkede tavl, hel- og halvvalmet stråtag. NB dør, delvis eternittag. M 1973	Cb
75	– 57. Hus. Bolig. Rødt bindingsværk, hvidkalkede tavl, stråtag, helvalme. NB dør, udhus. M 1973	Cb
76	– 61. „Langagergaard". 4-længet gård. Landbrug. Stuehus: mørkebrunt bindingsværk, lysgulkalkede tavl, murede gavle, eternittag. Længer: gulkalket mur, eternittag. NB terrassetag, eternittag.	Cc
77	– 63. 4-længet lukket gård. Landbrug. Stuehus: grønt bindingsværk, gulkalkede tavl, oprindelig dør, stråtag, store valme. Længer: mørkbrunt bindingsværk, hvidkalkede tavl og mur, stråtag delvis eternittag, store valme. NB eternittag. M 1973	Cb

Et af de smerteligste tab, da bilismen overrumplede Nyborg bymidte, var at „Postgården" faldt i 1939 – og bittert at det nu kunne være undgået.
1. S N S 198

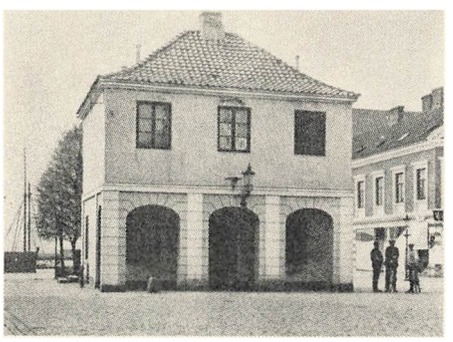

Hovedvagtens nedrivning 1936 var en vandalisme, men byen var forlængst unødig som fæstning. Så kunne der fra bymidten komme udvidet syn til havnen men er endnu ikke udnyttet – foreløbig skal bilismens fartbøller nok hindre nogen i at stå stille, og noget at sidde på findes ikke –
2. S N S 206

Da alle tabte hovederne over „Tidens krav" i form af hensynsløs bilisme der absolut skulle gennem bymidten hurtigst muligt, måtte denne samling bindingsværkshuse i Baggersgade fældes.
3. S N S 118

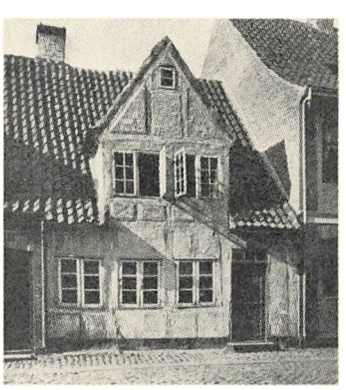

For få år siden måtte dette dejlige hus i tidl. Østergade i Nyenstad falde. Det er ubetinget bevaringsværdigt med klar og målbevidst udnyttelse af enkle solide materialer i traditionel byggemåde med det næsten uforgængelige egebindingsværk. Men med rette, kan måske andre dømme det uegnet til beboelse uden at bekymre sig om at det sandsynligvis overmåde let kunne være gjort beboeligt, med en tilgift som kun få nye huse idag har, at det ser menneskeligt og smukt ud –
4. S N S 193

Her kan endnu anes stueetagens pæne mur men skilte og glas rykker hensynsløst frem.
5. S N S 41